

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Etlar, Carit.; Carit Etlar [i.e.: Carl Brosbøll]
Titel Title:	<u>Tre jyske Fortællinger.</u>
Alternativ titel Alternative title:	3 jyske Fortællinger.
Udgivet år og sted Publication time and place:	Aarhus : Jydsk Forlags-Forretning, 1892
Fysiske størrelse Physical extent:	111 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

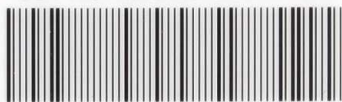
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

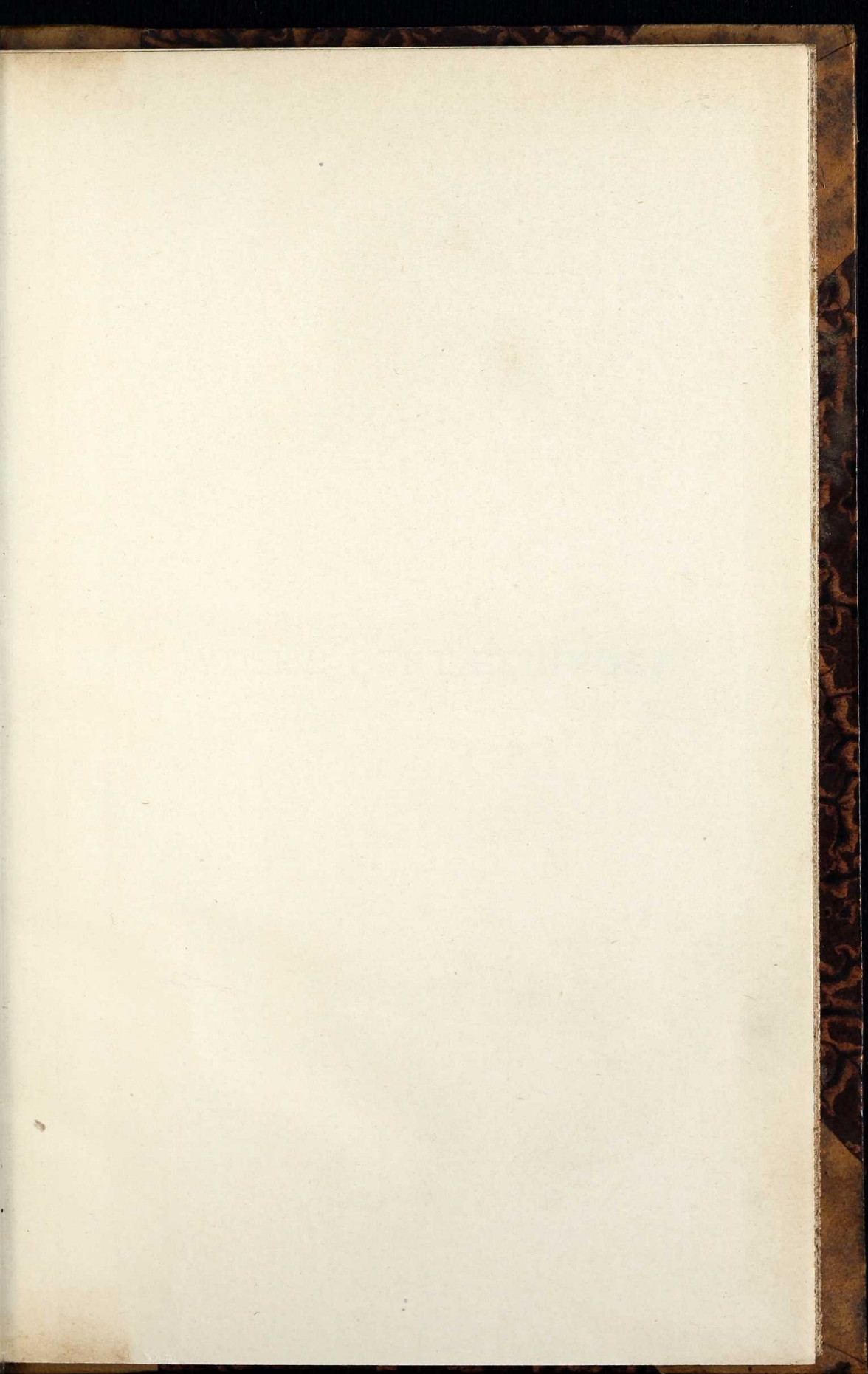
57. - 101.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

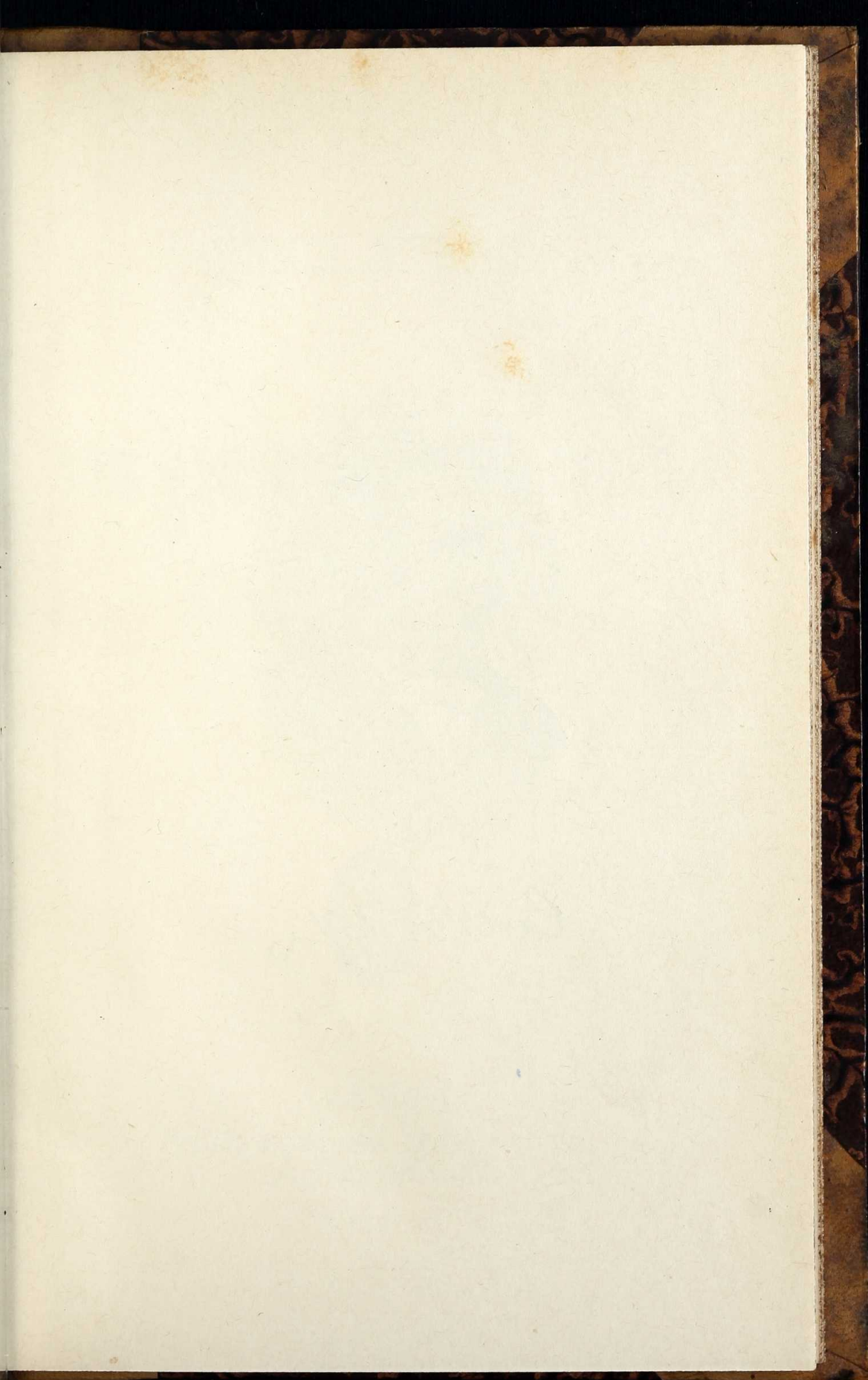

130021105016

TRE JYDSKE FORTÆLLINGER.

Carl Brosbøll

CARIT ETLAR:

TRE JYDSKE FORTÆLLINGER.

EN GLEMT PISTOL.
BØGELØV.
EN SMUK HISTORIE.

AARHUS.
JYDSK FORLAGS-FORRETNING.
(ALBERT BAYER).

1892.

AARHUS STIFTSBOGTRYKKERI.

EN GLEMT PISTOL.

Vægteren raabte paa Gaden, det begyndte at gry ad Morgen. »Nu slog Klokken fem«, sagde Mads Post, idet han stak Hovedet ud af Alkoven. »Det er bedst, Du staaer op, lille Jens. — Hører Du! — Jens! — Hestene skronne ad Dig.«

»Skal vi nu allerede op igjen?« svarede en søvnig Stemme fra det næste Sengested. »Det kan aldrig gaa rigtig til med den Klokke. Jeg er jo nylig kommen i Seng.«

Efter disse Ord steg en lang Dreng ud af Alkoven og begyndte at klæde sig paa. Lidt efter blev der slaaet Ild i Køkkenet, en gammel Kone satte et tændt Lys ind paa Bordet.

»Uh! hvor det er koldt«, sagde Jens. »Jeg vilde give min Sølske for, at jeg kunde reise op til Grønland.«

»Ja, Du har fri Raadighed over din Person og Formue«, svarede Mads, »men hvad vil Du bestille oppe i Grønland?«

»Bestille! — jeg vil Ingenting bestille, men i Grønland blive de liggende hele Vinteren over i

deres varme Seng, uden at komme i Kulde. — Det staaer at læse i Bibelen.«

»Sikken Snak!« sagde Mads, »saadan Noget staaer ikke i Bibelen.«

»Da læste Terkel Bødgers det forgangen Aften op af en tyk og muggen Bog med Spænder og brunt Skind om, — den saae nok ud til at kunne være en Bibel, den.«

»Du skal tale med mere Respekt om den helige Skrift«, formanede Mads, men Jens var frimodig og svarede:

»Jeg synes alligevel ikke rigtig om Bibelen, skjøndt der er kjønne Billeder i; men de handle bare om de gamle Jøder, der staaer Ingenting om Dansken. — Nei! saa holder jeg mere af den anden Bog med Tordenskjold i; ham vil jeg være, naar jeg bliver stor.«

»Naa, saa nu vil Du til Grønland«, vedblev Mads. »Forgangen Søndag vilde Du jo ud og være General.«

»Det er jeg bleven ked af, for saa skal jeg gaa foran med ham, der trommer, og saa fægte og stikke de først paa mig.«

»Ja, Du har fri Raadighed over din Person og Formue«, gjentog Mads; »men nu maa jeg nok ogsaa see at komme op. — Gud veed, hvor mit Tøi er blevet af, — jeg husker for vist, at jeg i Aftes lagde det tilrette der i Krogen, ovenpaa Hr. Dyrings laadne Frakke og Sælskindsstøvler.«

»Det ligger altsammen her i min Seng«, sagde

Jens. »Jeg har dækket mig til med det, fordi jeg frøs saa skammelig. Da jeg fik fat i Hr. Dyrings laadne Frakke linnede det lidt, da jeg ogsaa trak hans store Sælskindsstøvler paa, blev hun brav, kan Du tro.«

Dermed gik Jens ud til Hestene, lidt efter kom ogsaa Mads tilsyne og skød en gulmalet Postvogn ud paa Gaden.

Mads var Fragtmand, i den gode, gamle Tid, da der kun gik Post fra By til By to Gange om Ugen, da man kunde bruge tre Uger for at seile fra Fredericia til Kjøbenhavn, Nøisomhedens og de beskedne Fordringers Tid, da Dagvognen blev lovprist som en af de hensigtsmæssigste Opfindelser, og den Reisende fandt det fortræffeligt, naar han om Aftenen var naaet otte Mil fremad, efter at have tilbragt Dagen fra Morgengry til Solnedgang paa Vognen.

Mads Post var en bekjendt, paalidelig og vel-seet Mand, overalt hvor han færdedes. Til hans Varetægt betroede Mødrene deres unge Døtre og lode ham endelig pakke dem vel ind og sørge for, at de ikke kom til Skade underveis, med ham skikkede Kjøbmændene deres Penge og Vexelbreve. Hvormange lønlige Hilsener og faderlige Formaninger har han ikke uddelt til de fraværende Sønner, hvormange sirilige Kjærlighedsbreve har han ikke besørget afleveret, hvormange Hemmeligheder gjemtes der ikke i den tykke Kalveskinds Tegnebog, hvori Mads opskrev alle sine Ærinder med en Slags Runer, som Ingen uden han selv kunde tyde, og det endda kun

ved Hjælp af Gisninger, som vanskeliggjordes, jo ældre Skriften blev? Naar det saa lakkede mod Jul, og Fragtmandens Posthorn klang igjennem Gaden, kom Folk ilende ud af Dørene og hilste paa Mads og standsede ham med tusinde forskjellige Udraab.

»Hvordan har lille Rikke det?« spørger en kjærlig Moder.

»Fik Mads min nye Kjole med?«

»Kommer Drengen hjem til Nytaar?«

»Mads har vel ikke glemt de to Dusin Pibehoveder af dem med en engliseret Hest paa?« spørger Dreieren, medens et ungt Menneske med vandblaa Øine, hvidt Haar og en Voxdugs Kaskjet, trænger sig nærmere til Vognen end alle Øvrige, seer sig om, holder Haanden som en Trompét for Munden og hvisker: »Fik hun det?«

Mads nikker til den Ene, smiler til den Anden, har et tilfredsstillende Svar til Alle.

Undertiden gik Købmændene, som ventede Varer, ham i Møde ved Byporten, paa den Tid, de vidste han pleiede at komme, eller de unge Piger spadserede op til Gjestgivergaarden for at bese de Reisende, han bragte, eller for at tage imod deres Brødre, der kom hjem i Ferien. — Mads Post var Egnens Forsyn.

Dennegang skulde han ned til Ribe. Alle Pladser paa Vognen vare bestilte, nu stod han og stablede de Reisendes Kufferter og Pakker op bag den sidste Agestol. — Det var imidlertid bleven fuldkommen Dag, Solen begyndte at skinne paa de hvide Skorstene,

en stærk Frost stivnede Alt, Sneen knirkede under Fødderne, lille Jens stod og hjalp til ved Vognen og bankede sig i Hænderne og havde svøbt et uldent Tørklæde høit op over sine Øren. Noget efter kaldte Konen dem ind. Kaffekjedlen kogte, der var bredet en Dug paa den ene Side af Bordet, ligeoverfor sad en stor, graastribet Kat og gav Agt paa Alt. Solen rødmede Rudernes Iisblomster, mellem hvilke Jens forleden havde afbildet en langbenet Hest og en Mand med en trekantet Hat, et Billede af hans tidligere Ideal, Generalen. Drengen rystede af Kulde, da han kom ind i Stuen.

»Jeg vilde ønske, jeg kunde lade mig gjøre om til et Fruentimmer«, sagde han, »for hun staaer altid og varmer sig ved Skorstenen. — Men det er nok ikke til at tænke paa i disse Tider.«

»Vil Du nu være Fruentimmer?« sagde Mads. »Ja, Du har fri Raadighed over din Person og Formue.« — Dermed drak han sin Kaffe. Hvad han forresten mente med det Ord Formue, er uvist; thi Drengens hele Rigdom bestod i den Sølvske, han i Morges havde sat paa Spil for at blive Grønlænder.

Da Stueuhret slog sex reiste Mads sig fra Bordet, tog sin røde Hue af og foldede Hænderne. Jens og Konen gjorde det samme. »Vorherre være med os tillands og tilvands«, sagde Manden, »Vorherre lade lyse sit Ansigt over os, og vare os fra Djævelskab og anden Fare.«

»Lykkelig Reise, Fatter!« sagde Konen.

»Lykkelig Reise, Fatter!« gjentog Jens. »Glem ikke den Snurrekok, Du lovede at kjøbe mig. Jeg vil see, jeg kan komme i Dreierlære, og ikke bestille Andet end lave mig nogle gode Snurrekokker og Topper og Hornknapper til Fatters Kawai.«

»Vil Du nu være Dreier?« sagde Mads, medens Konen hjalp ham den røde Frakke paa. Derefter tog han Posthornet og gik ud i Gadedøren, hvor han blæste Begyndelsen til en Tyrolervals, til Tegn paa, at nu var han færdig til Afreisen. Hornets Toner gave Gjenlyd inde imellem Husene, Hanerne galede, Hundene gøede. Jens spændte Hestene for Vognen.

Lidt efter kom et ungt Menneske, indhyllet i en stor, blaa Soldaterkappe, under hvis Folder Enden af en Landsenersabel viste sig.

»Er jeg Førstemand?« spurgte han.

»Ja, Løitnant Hagen, men de Andre kommer vist strax. Klokken er slaaet, og Folk veed, jeg venter ikke.«

»Raadmand Dyring reiser nok ogsaa af By i Dag?« spurgte Officeren.

»Han gjør saa«, svarede Mads smilende, »og hans Datter tillige, der kommer de forresten nede paa Gaden.«

»Hvor skal de sidde?«

»Hr. Dyring har bestilt hele den ene Agestol for sig, men Løitnanten kan gjerne faae Plads ligeoverfor, saa er det vel godt, tænker jeg.«

»Ak, Mads Post! det hjælper ligemeget, hvor

jeg kommer til at sidde«, svarede den unge Officer, idet han gik om paa den anden Side af Vognen for ikke at blive seet af de Kommende. Raadmand Dyring var en høi og mager Mand. Hans rynkede og skarpe Ansigt tydede paa heftige Lidenskaber eller gennemlevede Sorger. Damen, som fulgte ham, var meget ung, en lille, fin Skikkelse, med store, tro-skyldige Øine.

»Her kommer jeg!« sagde Dyring. »Gaa ind, Dreng, og hent mig en Gnist Ild til min Pibe, før vi sidde op, og sørg saa for, Mads, at vi faae et Lag Halm ved vore Fødder. Hvad staar den Officer og kigger efter deromme paa den anden Side af Vognen? — Skal han med? — Naa, havde jeg vidst det, saa var jeg bleven hjemme i Dag, forresten kan det være det Samme, hvad kommer han os ved. Lad os blot komme afsted.«

Flere af de øvrige Reisende vare imidlertid komne og havde taget deres Pladser. Hestene stam-pede foran Vognen, Jens bankede sine Hænder, Mads Post stod med Pisken under Armen og saae ned ad Gaden.

»Naa, Mads, hvad vente vi efter?« spurgte Dyring. Mads svarede med at tage sit Horn frem og blæse Tyrolervalsern endnu engang. »Nu kjøre vi lige paa Timen«, tilføiede han. »Vi mangle blot den Rebslager, Peter Siple, og der have vi ham. Saa er alting godt.«

Nede paa Gaden kom en lille Mand i fuldt

Firspring op imod dem, han bar en Pose paa Ryggen, og foer ind i Vognen som en Bombe.

Hagen var kommen til at sidde paa Sædet foran Raadmanden, saaledes at han vendte Ansigtet mod denne. Han hilste meget ærbødigt, idet han steg op, men Dyring saae i det Samme til den modsatte Side; Officeren vexlede dernæst et Blik med den unge Dame, et ubeskriveligt talende Blik, som paa engang udtrykte en Tilbeders Hilsen, hans Hyldning og den Lykke, han følte i dette Øieblik. Hun sænkede sit Hoved og sine blide Øine, medens hendes Kinder farvedes af en svag Rødme. Strax efter hviskede Hr. Dyring nogle Ord, som bragte hende til at tage Plads paa Sædet i en Stilling, hvorved hun næsten kom til at vende Ryggen mod Officeren.

Mads Post sad paa Bukken og knaldede med sin Pidsk. Konen stod i Gadedøren med Hænderne svøbte ind under Forklædet. »Lykkelig Reise!« raabte hun.

Mads nikkede, Vognen kørte. Jens hoppede op og hang sig i Bagsmækken, — saaledes lod han sig slæbe et Stykke hen ad Gaden, da han ikke kunde holde ud længer, løb han om foran Vognen og raabte:

»Lykkelig Reise, Fatter! Glem saa ikke den Snurrekok og mine nye Støvler med Rødt indeni.«

Mads kørte Skridt for Skridt og blæste sin Tyrolermelodi for tredie Gang. Hist og her stode Folk i Dørene og ventede, for at give ham en Pakke, et Brev eller et Budskab med paa Veien.

Nede ved Byens Port blev Vognen standset af en gammel, mager og sortklædt Mand, som bad ham købe sig en Pakke Snustobak fra Tranberg i Varde.

Mads smilede godmodig og sagde: »Skolemester faaer at vente til en anden Gang, i Dag skal jeg til Ribe og ikke til Varde.«

»Godt!« svarede Manden, »saa lad os probere den Tobak i Ribe, jeg har nu brugt saameget fra Varde, at jeg næsten er bleven ked deraf. Mads kan vel lægge Pengene ud til vi ses igjen?«

»Det giver sig nok«, svarede Mads og kørte videre.

»Hvorfor tager han sin Tobak saa langveis fra?« spurgte Hr. Dyring.

»Aa, Stedet er ham ikke saa vigtigt«, svarede Mads. »Han lader mig købe og glemmer altid at betale. Saadan har han baaret sig ad i alle de Aar, jeg har kjørt Fragtvogn; bestandig staaer han og venter efter mig ved Porten; men det faaer at gaa. Han har været min Skolemester.«

Saa kørte de langsomt op ad Bakkerne og endnu besindigere ned ad dem. »Man maa skaane sine Heste«, sagde Mads, »helst i Begyndelsen.«

Denne Regel fulgte han forresten lige til Slutningen af Reisen.

Byen traadte tilbage i Morgentaagen, et udstrakt Land viste sig foran dem. Under det hvide Lagen, Sneen havde lagt over Alt, forsvandt Damme og Kær, Grøfter og Buske, Alt var fladt, øde og ensformigt. Fra Landsbyerne steg en svag Røg

iveiret, og inde over Skovene droge smaa Flokke Krager, som meldte deres Komme og tiltagende Hungersnød ved langtrukne og klagende Skrig, idet de spredte sig hen over Egnen. Bønderne, som kørte til Torvet i Byen, dreiede allesammen deres Slæder tilside, naar de mødte Fragtvognen, og raabte Godmorgen og lykkelig Reise. Børnene, som skulde i Skole, standsede i Rækker langs med Veikanten, og bukkede eller neiede, medens Mads kørte forbi, han var kjendt overalt. Hvergang de kom igjennem en Landsby, tog Mads sit Horn frem og lod Folk høre den omtalte Tyrolermelodi; før Dagen var tilende, kunde den mest Tungnemme af de Reisende den udenad.

Inde i Vognen førte Peter Siple Ordet, og begyndte med en Undskyldning, fordi han tog saamegen Plads. Paa samme Tid borede han sin Pose ned mellem Agestolene. »Jeg var sandfærdig nær kommen bagefter«, forsikrede han, »men jeg kunde ikke faae min Pose pakket, og uden den vilde jeg jo være daarlig faren.«

Hr. Dyring, til hvem disse Ord bleve henvendte, svarede ikke, han saae paa Rebslageren med en kold og tilbagevisende Mine. Det brød Siple sig ikke om, men vedblev: »Ja, Raadmand gjør vist ikke den hele Reise med ned til Ribe, jeg kan tænke, De skal ud og se lidt til Deres Herregaard. — Hvem der havde sig saadan en Gaard med Kreaturer og anden Lystighed! — naada! — men der skal et godt Hoved til at regere den, det er ikke

for mig at tænke paa. — Nei, jeg skal med til Aabenraa for at see at faa fat paa en ny Kone. Det duer ikke med den enlige Stand for en Mand i Bedrift, Kunderne ere utaalmelige, og man kan dog ikke paa engang passe Banen og Butiken. Min gamle var god, det er Synd at sige hende Andet paa, og hun holdt trolig ud til det Sidste, men saa fik hun den gale Hals, som Raadmand vist har hørt, og Alt, hvad den kloge Kone gjorde for at lappe paa hende, blev til Kludreri; tilsidst vilde hun ikke mere, det Skind! Raadmand trænger vist til en lille 'Nist Ild, — bi lidt, — den kan bekommes!«

Med disse Ord stak Siple sin Arm til Albuen ned i Posen, rodede om i den og drog en stor Fyr-tønde frem, hvori han gav sig til at slaa Ild — »Vær saa god!«

Hr. Dyring gjengjældte denne Opmærksomhed med et Nik. — »Saa — døde jeres Hustru«, sagde han.

»Hun hensov salig i Herren, vi sees først igjen hos Gudfader i Himmeriges Rige«, svarede Siple andægtig.

»Og nu reiser I ud efter en ny Kone?«

»Justement! — jeg har ingen Tid til at gjøre lang Snak og Vidtløftighed om det, derfor skrev jeg ned til Asmus, min Brodersøn, saadan og saadan hænger det sammen; hør Dig for, og naar Du faaer En i Kikkerten, som kan være mig tjenlig, saa tal kun lidt til hende paa mine Vegne. Nu har han støvet mig En op, den Knægt, ikke for ung, men jeg holder ogsaa paa de Ældre, de kjende mere til

Verdens Gang, og veed at spare bedre. Forresten skal hun være ferm og rørig. Saameget kan jeg sige forud, at det vil holde hart for hende at staa sig mod min første Salige. Aldrig hun brød sig om Andet end sit Huus og sin Gjerning, arbeidede og sled i det fra Morgen til Vægteren raabte. Om Søndagen sad hun gjerne og saae ud igjennem de smaa, grønne Ruder, mellem Reb og Grimer, paa Folk, som kom forbi. Naar jeg saa vilde gjøre hende en rigtig Fornøielse og spadserere op paa Kirkegaarden, eller ned og see paa Stranden med hende, sagde hun altid: Lad det være, Fatter! hvad skal jeg ud at spadserere for, og slide paa mit nye Tøi, naar jeg kan hjælpe mig herhjemme med det gamle. Paa Kirkegaarden maatte hun alligevel, den Sjæl! Jeg har ikke rigtig forvunden det endnu, skjøndt det er over et Fjerdingaar siden. Her skal Raadmand see, hvad jeg bringer med til den Anden!« Efter disse Ord aabnede Peter Siple atter for Posen og gav sig til at søge i den. — »Sikken en kjøn lille Tingest, jeg har ladet stadse op til hende, det var saamænd min Brudegave til den første, nu gaar den af By til den næste. Guldsmeden sagde, at den saae ud som en Lugtedaase, men egenlig er det en Peberbøsse. — Den lille Frøken sidder vist og fryser, De trænger til en Naal til deres Kavai, bi lidt! den kan bekommes.« — Atter blev Posen aabnet og denne Gang viste der sig et Brev vældige Knappenaale. Idet Siple drog Haanden tilbage fra Posen, gled et sammenflettet Stykke Reb ud af den.

»Skal det ogsaa være en Brudegave?« spurgte Dyring.

»Aa nei! den Tingest vil ikke være slet saa velkommen som Peberbøssen. Seer De! jeg har faaet mig en skarnagtig Knægt til Læredreng. Han gider Ingenting bestille andet end at spise og sove; forgangen rendte han sin Vei, ned til Foldingbro, hvor jeg fik ham fra. Nu vil jeg hente ham tilbage, naar jeg reiser hjem, og saa har jeg flettet mig dette Stykke Reb til en rar, lille Tamp, for at smøre ham med til Velkomst, saasnart vi mødes. Den Hvalp var ikke fornøiet i min Tjeneste, og klagede over, at han fik for lidt i Løn.«

»Hvormeget gav I ham da?«

Siple saae forbavset over paa Raadmanden.

»Naturligvis Ingenting«, svarede han.

»Og han vilde endda have mere, den Umættelige!« Frøken Dyring smilede.

»Ja, den lille Frøken sidder og seer saa polisk over til mig«, sagde Siple, »De kan vist ikke ret gaa ind paa det, jeg fortæller. — Aa nei! da jeg var i Deres Alder, troede jeg ogsaa, at hele Verden laa i min Moders Dragkisteskuuffe, og at det altid skulde være Julehelligdage, men siden lærte jeg at faae Øinene op og danse efter en anden Melodi. Frøkenen skal vist ogsaa snart have sig en Frier«, tilføiede han med et betydningsfuldt Øiekast over mod Landseneerofficeren, »men De behøver ikke at lade Onkel Asmus kigge En ud til Dem, efter hvad jeg har hørt fortælle.«

»Min Datter trolover sig kun, naar jeg vil, og med hvem jeg vil«, sagde Hr. Dyring barskt, »dermed lade vi den Snak fare.«

»Ja, Skam fare i dem, de unge Mennesker, de holde mest af at raade sig selv. Det kan jeg tale med om fra den Tid. — De Gamle sagde nei og lukkede Døren, men min Kjæreste sagde jo, og saa narrede vi dem alligevel. Nu skal De høre, hvordan det gik til. Jeg logerede oppe i Huset hos dem. Saa gaaer jeg ind til Konen og siger: »Se her, lille Madam! Forældrene hjemme have skikket mig denne hersens røgede Skinke til at vederkvæge mig paa, lad mig nu faae en Plads til den oppe i Deres Skorsteen, saa den ikke bedærves.« Det var der Ingen-ting at sige imod, og med det Samme fik jeg et bekvemt Ærinde til hver Dag at komme ind i Køkkenet og skære mig et Stykke af min Skinke, et kleint Stykke, lille Frøken, og jo længer det trak ud, desto mindre tog jeg til mig, for at den kunde vare længer, saa Madammen roste min Sparsommelighed og undrede sig over, at jeg kunde nøies med saa lidet. Men hvergang jeg kom, var Mette tilstede, og vi To fik vexlet et Par Ord sammen. At skrive Breve til hinanden lode vi være med, formedelst jeg kunde ikke skrive, og Mette ikke læse. Men vi satte tilsidst vor Villie igjennem alligevel. Mads Post deroppe var Mettes Broder og vor eneste Fortrolige, ikkesandt, Mads, Du veed, hvordan det gik til.«

»Aa jo!« svarede Mads, »jeg saa og tav stille,

og tænkte, at det var bedst, I selv havde Raadighed over jeres Person og Formue. En Fragtmand lægger Mærke til Meget, som Ingen drømmer om.«

»Aa, hvad seer vel en Fragtmand«, raabte Dyring, »andet end sine Hestes Øren?«

»Ja, det kan gjerne være, Raadmand har Ret«, svarede Mads med et godmodigt Smil og saae, som Hr. Dyring sagde, ud over Ørene paa sine Heste.

Da Klokken ringede ti i Landsbykirkerne, holdt Vognen udenfor et af disse smaa Bedesteder, som vor Tid har forvandlet til anselige Kroer, men som dengang kun bestod af en faldefærdig straatækket Hytte, omgiven af Rækværk til at binde Køer og Heste ved. To halvmørke Stuer, gjennemdragne af lange Træborde, hvis Ben vare fastrammede i Lergulvet, udgjorde hele Leiligheden. Det ene Værelse var et dagligt Tilflugtssted for Omegnens Kvægdrivere, Lediggængere og reisende Haandværkssvende. I Dag brændte der et stort Baal paa den aabne Skorsten, foran hvilket der sad en gammel Mand, ifærd med at skære Træsko. En ærværdig og majestætisk Hane stod paa en høi Tønde, baskede med Vingerne og bød de Fremmede velkommen med en langtrukken Galen. Væggene vare prydede med Nyrnbergerbilleder og en gammel Jagtbøsse. Oppe under den ene Loftsbjælke sad en Række Knive og hvide Træskeer, hvoraf enhver af Familien tog sin, naar Maaltidet skulde holdes. En stærk Lugt af Tørverøg opfyldte hele Stedet.

Trods alle disse fristende Bekvemmeligheder

foretrak de Reisende, som Mads Post idag bragte med sig, at holde Maaltid i fri Luft. Det var Skik og Brug dengang, at Enhver førte en Madkasse med. Mads havde sin i Agestolen under Kudskesædet, Hr. Dyring sin i en sirlig Blikkasse, Siple derimod aabnede sin Pose, og drog først et Sigtebrød, derefter en vældig, røget Pølse frem af den.

»Raadmand mangler vist en 'Lerken til sin Mad«, sagde han, »den kan bekommes.« Efter dette Løfte vandrede Haanden ned i Posen igjen og kom tilbage med en lille, bulet Tintallerken, som Hr. Dyring afslog at benytte, skjøndt Siple var saa opmærksom at polere den af med sin Albue, før han bød den frem.

Landseneerofficieren havde under hele Reisen iagttaget en fuldstændig Tavshed. Han var Opmærksomheden selv mod Dyring ved enhver Leilighed, som tilbød sig, men Raadmanden undgik ham bestandig, undertiden endog paa en temmelig iøinefaldende Maade. Hagen fandt sig i Alt. Da ethvert Forsøg paa at nærme sig blev afvist, satte han sig tilbage i Agestolen, trykkede Huen dybt ned over Øinene og vedblev uafbrudt at betragte den unge Dame, som sad skraaes overfor ham. Hun lod til at være behersket af Faderens Nærværelse, ogsaa hun var tavs og svarede kun med Enstavelsesord, naar Dyring spurgte. Engang imellem, naar Faderen beskæftigede sig med Peter Siple og hans Historier, foer et hurtigt Blik over til den anden Side, et Lynglimt, straalende og varmt, et Blik, der blev for-

staaet, og modtaget som en Velsignelse. Derefter bøiede hun igjen sit yndige Hoved og sænkede sine Øienlaage, som om hun vilde lukke dem over hans Billed. Af og til mødte Hagen et andet Blik, koldt og stikkende, det var naar Hr. Dyring syntes at lægge Mærke til den stumme Forstaaelse mellem de to Unge. Officeren saa da gjerne til den anden Side, det Barske i Faderens Øiekast var heller ikke istand til at forstyrre Indtrykket af det milde i Datterens.

Efter Frokosten gik Dyring ind i Krostedet. I det Samme bøiede Hagen sig over mod den unge Dame og rakte hende Haanden.

»Gud velsigne Dig for al den Lykke, Du giver mig ved dette Møde«, hviskede han hurtig, og med Læber, der skælvede under en bevæget Stemning. »Jeg tør ikke sidde hos Dig, ikke tale med Dig; men hvad siger vel det? — jeg seer Dig dog den hele Dag, kun Dig alene, kan Du fatte min Lykke?«

Hun lagde sin anden Haand ovenpaa hans og smilede taknemmelig. »Og jeg tør ikke see paa Dig«, hviskede hun og bøiede sit Hoved saa nær mod hans, at han følte det varme Pust af hendes Aande. »Fader vil, at jeg skal vende mig til Siden. Tal lidt, siig Noget til de Andre, lad mig blot faae Lov til at høre din Stemme«, bad hun blidt og bønligt og slap i det Samme hans Haand, fordi Hr. Dyring kom tilsyne i Krodøren.

Om Eftermiddagen kjørte Vognen igjennem en stor Skovstrækning. Paa begge Sider af Veien laa

høie Banker, skjulte af Sne, mellem hvilke hist og her et ungt Bøgetræ eller en Slaaentorn stak sine nøgne Arme iveiret. Nedenfor Bakken lod Mads sine Heste standse og puste ud, dernæst spurgte han Selskabet, om det ikke havde Lyst til at spadserere et lille Stykke op ad Bakken. Enhver efterkom denne Opfordring. Peter Siple holdt sig nærmest Vognen for at see efter sin Pose.

»Det er bedre at befare denne Vei i Selskab end alene«, sagde han, da de atter sade i Vognen, »bedre i Sollys end i Maaneskin. Egnen har et daarligt Rygte paa sig. Det var her de forgangen Jul overfaldt Kobbermølleren fra Haraldskjær, da han kom kjørende tilbage fra Ribe Marked. Hestene bragte den tomme Vogn uskadet hjem og stode og skronnede ved Porten, da Karlen kom ud om Morgen, Kudsken laa forslaaet og plyndret nede i Grøften. Værre endnu gik det dog en Mand for endel Aar siden. Det var en af Deres Folk, Hr. Løitnant, en Rytterofficer nede fra Kolding, ham fandt de liggende stendød paa Marken tæt udenfor den store Herregaard histovre, hvad er det nu den hedder? — Hvem der havde slaaet ham ihjel, blev derimod aldrig opdaget.«

»Jeg har hørt det fortælle«, sagde Hagen, uden at indlade sig videre med Rebslageren.

»Folk fortælle saameget«, ytrede Hr. Dyring.

»Ja, den sidste Historie er dog sandfærdig«, paa-stod Siple, »for jeg kom fra Marked Dagen efter, at Ulykken var hændet, og vi gik ind hos Bonden og

saae paa den døde Mand. Det var en smuk Karl, han laa i Laden, og der sad en sort Mis og miavede paa Logulvet foran ham. Det skal heller ikke være noget godt Tegn. — Jeg hjalp ogsaa Fogden med at gjennemsege Egnen, men Tyvene havde nok ikke Lyst til at blive, til vi kom jagende efter dem.«

»Lykkeligvis er det længe siden, der har været Tale om noget Overfald her«, sagde Hr. Dyring. »Jeg for min Part er desuden bevæbnet.« Med disse Ord aabnede han sin laadne Overfrakke og drog et Hylster frem, i hvilket der viste sig en lille, smukt indlagt Pistol.

»Ih nei! det var da en deilig Tingest«, sagde Siple. »Og den er skarpladet, — uh! — Sikken en kostbar Indlægning paa Kolben. — Den seer for god ud til at gjøre ondt med. — Aa, lad mig see lidt paa den.«

Vognen kjørte videre, atter op ad Bakke. Mads gik ved Siden og lyttede til Samtalen. »Maa jeg ogsaa faae Lov til at kaste et Øie paa den Pistol?« spurgte han.

Dyring rakte ham Pistolen, og Mads leverede den tilbage igjen uden at sige Noget.

»Synes Du ikke om den, Mads Post?« spurgte Siple.

»Jo«, svarede Mads. »Jeg har seet Mage til den.«

»Ja, Du har seet meget, Mads«, yttrede Dyring spottende.

»Det er netop det, jeg sagde før«, svarede Mads, »men Raadmand vilde ikke tro mig.«

»Denne gang troer jeg Dig endnu mindre, det er ganske rigtigt et sjældent Vaaben, som Siple sagde, en af mine Forfædre har for mange Aar siden købt Pistolen nede i Spanien, og det er ikke rimeligt, at Du skulde have set dens Mage.«

»Ja, det faaer saa at være«, svarede Mads, medens han steg op igjen paa Kudskesædet og skynkede paa sine Heste.

»Fortæl os da, hvor Du har seet Mage til min Pistol«, vedblev Dyring. »Her!« svarede Mads, idet han drog en Pistol frem fra Sædet, og rakte den over til Raadmanden.

Det sidste Vaaben var aldeles ligt det første. Dyring betragtede det opmærksomt, hans Pande drog sig sammen i store Folder, et Udtryk af dyb Forbavselse stod at læse i hans Aasyn.

»Hvor har Du faaet den Pistol fra?« spurgte han lidt efter.

»Jeg har fundet den«, svarede Mads, medens han stak sit Vaaben ind under Sædet igjen. »Ikke sandt, Raadmand, denne Gang havde jeg dog seet ret.«

»Det lader til det«, svarede Dyring og hensesk i dyb Tavshed.

Dagen gik, og Solen, som ved Middagstid et Øieblik havde kastet sit Lys hen over den blaagraa Sneflade, sank ned bag en Række Skyer, der lignede Bjerge, og blandt hvilke den efterlod en vidunderlig, pragtfuld Farve til Afsked. Da den dalede i Hori-

zonten, begyndte Landsbyklokkerne at ringe, og Kragerne flokkedes og søgte til Skoven igjen med samme sørgmodige Skrig som om Morgenens. Strax efter Solnedgang holdt Mads stille foran en stor Bondegård, hvor han pleiede at tage ind. Paa sædvanlig Vis meldte han sit Komme ved det velbekjendte Stykke Tyrolervals, hvorefter Bonden viste sig i Gaarddøren og hilste paa de Fremmede. Da han saae Hagens Soldaterkappe, rettede han sig, skød Brystet frem og hilste som en Soldat. Manden havde ogsaa været Landseneer i sine unge Dage.

Her skulde de Reisende blive Natten over. Konen kom ud og talte, hvormange de vare, for derefter at beregne Aftensmadens Størrelse, medens Mads og Bonden gik paa Raad om den almindelige Indkvartering. Løitnant Hagen fik sit eget Værelse det bedste, det var Krigskammeratskabets Skyld. Raadmanden maatte sove i samme Stue som Peter Siple og hans Pose. Frøken Dyring var mindre tilfreds med sin Leilighed, der duftede stærkt af holstensk Ost derinde, og det vilde ikke brænde i Kakkelovnen. Endnu medens man var ifærd med at raade Bod paa den sidste Omstændighed, stak en Ko sit sorte Hoved ind igjennem et nedfaldet Tavl i Bindingsværket, som man havde skjult ved at skyde en Stol for. Efterat have seet sig lidt om, meldte Koen sit Naboskab med et venligt og langtrukket Brøl. Den unge Pige udstødte et Skrig, og de øvrige Reisende kom til. Hagen tilbød at bytte Værelse med Damen, men Dyring afslog

hans Tilbud barskt og afvisende. Raadmandens Uvillie syntes at være tiltagen i Dagens Løb.

»Jeg kunde magelig mure det Tavl op igjen«, bemærkede Siple, »for jeg har en Murskee med mig inde i min Pose.«

»En Murskee?«

»Ja, og en Rottesax som Foræring til min Brodersøn Asmus, for den Uleilighed, han har havt med at opspore min Tilkommende.«

Tavlet blev dog ikke muret op, man nøiedes med at stikke et Knippe Halm i Hullet og flytte den nysgjerrige Ko.

To Timer senere syntes Alt at hvile i Bondens Huus. Lysene vare slukkede, Maanen skin- nede ned i Gaarden, Vildgæssene kom fra Havet og droge skrigende ind over Landet for at mætte sig af de unge Græsspirer, der hvor Sneen havde ladet en Plet af Rugmarken blive ubedækket.

Da sneg en mørk og tæt indhyllet Skikkelse sig omkring Gaarden og standsede udenfor et af de smaa Vinduer, der i samme Øieblik, ligesom efter en Aftale, blev aabnet. Indenfor kom en kvindelig Skikkelse tilsyne, et lille, fint Ansigt, som tog sig endnu blegere ud i Maanelysset, bøiede sig fremad og sænkede sit Hoved saa nær mod Mandens, at det næsten berørte hans. Det var ham, der taledede.

»Jeg er fortabt«, hviskede han. — »Jo! det mærker jeg nok, Alt hvad jeg gjør for at vinde din Fader er forgæves, han hører mig ikke, han und- gaaer mig, eller han viser mig tilbage, spottende og

haanligt. Hvad skal jeg dog gribe til for at overvinde hans Uvillie?»

Hun bøiede sit Hoved endnu nærmere mod hans, men svarede ikke, hvad Raad havde hun vel at give, hun led jo selv under denne ubøielige Streng-
hed, som stængede Døren for ethvert Haab. — Da var det, som om han drog Styrke af hendes Svag-
hed, og idet han følte Taarerne fra hendes Kinder falde paa sit Ansigt, smilede han og hviskede: »Du maa ikke sørge Antonie, det vil gaa, det maa gaa, og jeg bliver ikke træt og lader mig ikke afvise. Saasnart jeg imorgen finder Leilighed, vil jeg tale med ham, trodse den Haan, der ligger i hans Ord og Adfærd, jeg vil sige ham Alt, og Du skal see, han vil lytte til mine Ord og give efter for mine Bønner. Det har været mit Haab og min faste Tro, at min Kjærlighed skulde komme som en Lykke til Dig, ikke som en tyngende Sorg. Du skal hæve dit Hoved og være det samme glade, syn-
gende Barn som den Aften, vi første Gang saae hinanden.«

Hendes Svar blev kun hørt af den, for hvem det var bestemt, han saae paa hende uafbrudt, han vilde skaffe sig Erstatning for, hvad han havde maattet undvære om Dagen. Hun rakte ham begge sine Hænder, som om hun troede, at den ene ikke var nok, han kyssede disse hvide Hænder, og Tiden, Stedet, Vinternatten og dens Kulde var glemmt under deres Hjerters fælles Lovsang.

Pludselig lød Skridt i Nærheden, en Mand røm-

mede sig, det var Mads Post, som kom slentrende langsomt og med lydelige Trin fra den anden Side af Gaarden. Hagen traadte ind i Skyggen under Muren, men Mads standsede udenfor det lille, tillukkede Vindue og udbrød mildt og dæmpet:

»For mig har De ikke nødig at være bange, Løitnant, jeg vilde kun ud at se endnu engang til mine Heste, men tag Dem ivare, der er flere end os Tre vaagne inat.

»Og Du har Intet seet, og røber Intet?« — sagde Hagen.

»Seet!« gjentog Mads, »I veed jo nok, en Fragtmand seer Ingenting. Jeg skal fortælle Dem en Historie. Der var engang en fattig Dreng, som passede Kreaturer for en rig Mand. Du holder meget af Heste, sagde den Rige, jeg skal hjælpe Dig til en. Det var Deres Fader, som taledes saa, af ham fik jeg min første Hest, skulde jeg nu til Gjengjæld være hans Søn til Fortræd? — tværtimod! maaske kan jeg fremme Deres Sag.«

»Det kan Du vist«, sagde Hagen med et Skuldertræk.

»Ja, hvem veed det. Jeg har siddet og tænkt derover iaften.«

Mads blev afbrudt, idet en ny Person pludselig traadte ud fra Mørket, som Gaardens Skygge dannede i Maaneskinnet. Raadmand Dyring stod for dem.

»Hvad foregaaer her?« spurgte han heftig, og tilføiede, da Hagen traadte nærmere: »Det er ikke

Dem, jeg taler til, men jeg vil vide, hvad Mads Post bestiller paa dette Sted.«

»Skjænk mig et Øiebliks Samtale«, bad Hagen, »jeg har længe havt en Sag at forebringe Dem; lad mig benytte Leiligheden, som nu tilbyder sig, saa skal jeg forklare Dem Alt.«

»Jeg har Intet at tale med Dem om«, svarede Dyring, »og De har næppe Noget at forebringe mig, som jeg ikke allerede veed. De holder af min Datter, De har antydnet det oftere end jeg ønskede, aa jo! De giver atter et Bevis derpaa i dette Øieblik, ved listig og lyssky at snige Dem udenfor hendes Vindue; hvis det er Deres Begreb om Agtelse for en ung Piges gode Navn, saa har jeg Intet at sige dertil. De er vist en brav og hæderlig Mand, jeg troer det gjerne, Deres Familie er godt omtalt, deres Formue er maaske større end min, jeg vil blot ikke have Dem til Svingersøn, hører De? — Jeg giver aldrig mit Minde til, at De bliver det, og dermed ønsker jeg Dem god, rolig Nat. — Følg saa med mig, Mads Post, vi To have et Ord at tale sammen.«

Hagen stod maalløs og tilintetgjort, medens Dyring og Fragtmanden vandrede henad Landeveien. Dyring vedblev nogle Øieblikke at tie, derefter standsede han, saae tilbage, og udbød dæmpet og med mindre sikker Stemme end hidtil:

»Du viste mig i Eftermiddag en Pistol, Mage til min, og fortalte, at Du havde fundet den. Det

kunde interessere mig at vide lidt mere herom; hvor har Du fundet den?»

»Aa, det husker jeg ikke mer«, svarede Mads, »det er nu saa længe siden.«

»Du taler ikke Sandhed, Mads, og jeg vil vide Besked om den Sag.«

»Ved De hvad, Raadmand, jeg troer De gjør bedst i at nøies med det, jeg har sagt, skulde jeg fortælle mere, kunde jeg let komme til at sige, hvad De maaske ikke holder af at høre. Lad os gaa ind, Vinden blæser skarpt, og det er koldt inat.«

»Hvor fandt Du den Pistol?« — gjentog Dyring.

»Nede paa Engen ved Darumgaard, en Maaneskinsnat som denne, og der laa en død Mand ved Siden af Pistolen. Det er nu sexten Aar siden, sexten Aar, Raadmand! er det ikke nøiagtig den Tid, De har savnet den? — Nei, stir ikke saadan paa mig, der er andre Øine vaagne end vore, hvorfor ryster De saa saare? — kom og tag mig under Armen. Nu er Timen kommen, da De skal vide Alt, siden De selv har forlangt det. Jeg kjørte Post dengang for min Husbond, og jeg havde en Dag til Passager en ung Løitnant, Landseneer, ligesom Hr. Hagen, kjøn at se til, ellevild og fuld af Spilopper, han sang saa lang Dagen var, støiede og trakterede som om hele Verden tilhørte ham. Om Aftenen, da vi kom til Bondens Gaard, hvor vi skulde tøve til næste Dag, kalder han mig afhides og spørger, om det ikke var Darum, den store Herregaard, vi

saae derovre. Jeg svarede jo, og dermed giver han mig to Sølvdalere og gaaer sin Vei. Samme Aften blev min ene Hest syg, og jeg gik ned paa Engen udenfor Darumgaard for at se til den. Det var en klar, maanelys Nat, men ikke Vinter som nu, Taagen steg fra Markerne, det friske Græs duftede, og Solsorten og Nattergalen sad og sang inde i Herregaardens store Have, mens jeg stod udenfor og snakkede med min syge Hest. Paa engang springer der En over Havegjærdet, en Mand i lyseblaa Landseneeruniform, det var ham, Løitnanten. Han stod lidt og saa sig om, derefter gav han sig til at floite og vilde gaa igjen, men der kom en Anden hen imod ham, de talte sammen, vrede og truende Ord, Gud bedre det for dem, Ord, der endtes med et Pistolskud. Den Ene faldt; da jeg kom hen til ham, laa han stiv og bleg med Ansigtet vendt imod Maanelyset, den Anden løb sin Vei, jeg hørte hans Hest vrinske, da den galoperede igjennem Skoven, og denne Anden, han gaaer nu ved Siden af mig og ryster som et Espeløv. De tabte Deres Pistol, Raadmand, og jeg tog den op og forvarede den siden.«

»Han tog mere fra mig, end jeg fra ham«, hviskede Dyring næsten uhørligt, »min Ære, hele mit Livs Lykke røvede han fra mig. Jeg havde givet hende Alt, ti Aar havde jeg tilbragt med at forgude hende, hun behøvede blot en Balnat til at bedrage mig.«

»Hvad De der taler om, kan jeg ikke bedømme,

men den Nat, Ulykken skete, tilbragte Fruen med at vaage hos den gamle Møllerkone.«

»Du lyver!« raabte Dyring lidenskabeligt.

»Hvoraf veed De det?« svarede Mads roligt, »De red jo Deres Vei i Gallop, De kom aldrig mere tilbage til hende; men jeg lyver ikke. Jeg saa den unge Frue gaa ned til Vandmøllerne om Aftenen, da vi kom i Kvarter, og jeg saa hende vende tilbage igjen, næste Formiddag, da Vorherre havde løst op for den Syge.«

Dyring svarede ikke, han havde trykket sin Hue dybt ned over Øinene, og gik med bøiet Hoved. Naar Maanelyset faldt hen over hans blege Ansigt, saa Mads hans forfærdelige blege og fortrukne Træk, der vidnede om en heftig Sjælekamp.

»Næste Aar tog jeg ind paa Darumgaard«, vedblev Mads, »da havde Fruen faaet sin Ulykke at vide, da var hun og De skilte. Gud Fader i Himmerig! hvor saa hun ud! — jeg havde kjørt Vognen til hendes Bryllup, da nikkede hun og smilede, som om Alverdens Lykke var falden i hendes Forklæde, nu var hun ligbleg, mager, kunde næppe holde sig opreist og gik og støttede sig omkring paa Stolene, for ikke at falde. Den sidste Vinter, hun levede, kjørte jeg hende til Christiansfeldt, da kunde hun ikke engang vinde op paa Vogntrinet. Jeres Syn er bleven daarligt, Frue, sagde jeg. Hun saa paa mig og rystede sørgmodig paa Hovedet. Jeg har grædt meget i mine Dage, men nu er det vist snart tilende. — Ja, De seer saa vist paa mig, Hr.

Dyring, men De maa vide den hele Sandhed, De har jo selv forlangt det, det var ikke Alderen, der dræbte hende, — forstaaer De? — See Dem om, Herre! De staaer snart mellem lutter Grave, den Ene ligger død af et Pistolskud, den Anden af Sorg, og den Tredie, det lille Barn, som imens vi tale her, ligger hjemme i sin Seng og græder sine Øine røde, skal hun nu have den samme Lod? — Vil De ogsaa træde paa hendes Hjerte?»

Dyring vedblev at tie. Pludselig vendte han sig om og gik tilbage til Bondegaaarden.

Næste Morgen, da det gryede ad Dag, vakte Fragtmandens Tyrolermelodi de Reisende. Idet Dyring kom ud i Gaarden, var hans Ansigt meget gustent, hans Øine ophovnede og røde og Panden furet af dybe Folder.

»Gud bevares, hvor De seer lempfældig ud,« sagde Peter Siple. »De er bestemt syg.«

»Nei«, svarede Raadmanden, »jeg har blot vaaget mere inat, end jeg maaske burde.«

»Ja, for hvis De skulde være daarlig og trænge til at faae Noget ind, saa kan det strax bekommes«, sagde Siple, i Begreb med at stikke Haanden ned i sin Pose.

»Jeg fattes Intet«, gjentog Dyring, »lad os blot komme afsted.«

Vognen kørte videre, Posthornets Toner klang hen over den frosne Jord, og Himlen var klar og blank, medens Solen steg høiere og høiere.

»Sidder Du godt?« spurgte Dyring sin Datter,

idet han drog Kaaben tættere sammen om hende. »Du fryser vel ikke, Du Lille!« Antonie saae forbavset op paa ham, greb hans Haand og trykkede den — saamegen Opmærksomhed havde hun ikke længe modtaget af sin Fader.

Løitnant Hagen valgte sig for denne Dag en anden Plads end igaar, han sad bag Antonies Agestol, tavs og fortabt og saae uhyre bedrøvelig ud denne Morgen. Efterhaanden som de kjørte videre, blev Reiseselskabet mindre, tilsidst steg ogsaa Peter Siple ud under Forsikring om, at det gjorde ham ondt, han kunde ikke reise længere med; nu maatte han til at tænke paa Forretninger, og see at faa Sagen bragt i Rigtighed med hans Tilkommende. Dermed bød han Farvel, tog sin dyrebare Pose under Armen og gik.

Saaledes blev omsider kun Dyring, hans Datter og Hagen tilbage. Pludselig vendte Dyring sig om og udbød:

»Jeg veed ikke, hvorfor Løitnant Hagen bliver siddende der saa alene paa den ubekvemme Agestol. Kom og flyt Dem herhen til os.«

»Det vil jeg hellere end gjerne«, svarede Hagen med et livsaligt Smil, og tog i et Spring Plads ligeoverfor Antonie.

Der var et Udtryk i Dyrings Ansigt, som tydede paa en heftig bevæget Stemning, da han lidt efter udbød: »Hvorfor sidder De og tier stille, Løitnant!« — det var som om det kostede den gamle Mand Møie at faae Ordene frem, — »De er just ingen

morsom Reisekammerat. Sæt Dem henhen, nærmere til Antonie, tal lidt med hende, jeg har ikke kunnet faae hende til at see fornøiet ud i Gaar, lad os see, om De kan gjøre det idag.«

Antonie havde siddet med nedslagne Øine, hun vovede ikke at see op, nu vendte hun sig om mod Dyring, slog sine Arme om hans Hals og brast i Graad. Men Dyring smilede og nikkede paa samme Tid, som han vædede sine tørre og farveløse Læber, han greb Hagens og Antonies Haand, lagde dem sammen og blev ved at holde dem omsluttede af begge sine. »Er I saa fornøiede. — Naa, naa! lille Børn, hvorfor see I saa tvivlende paa mig; Antonie, mit Barn! hvorfor græder Du saa heftigt? — Har jeg gjort Ondt mod den Ene, maa jeg jo see at gjøre lidt Godt mod den Anden. — Det skal være, som I vil have det, siig blot, at I ere fornøiede. Hvorfor vender Du Dig om, Mads Post, hvad sidder Du og lytter og kigger efter, deroppe paa Bukken?«

»Lad I mig kun lytte, Hr. Raadmand! en Fragtmand seer og hører mange Ting, som Ingen drømmer om.«

»Jeg troer det næsten ogsaa«, sagde Hr. Dyring.

BØGELØV.

Henimod Aften døde Terkel Tømmermands Hustru i Bramdrup. Nabokonerne lagde Liget paa Bord med Bønnebog under Hagen, derefter lukkede de Skodderne for Stuen og tændte Lys ved den Dødes Hoved. Lysene skulde brænde tre Nætter og Dage til Ende, saa kunde onde Aander ingen Magt faa over hendes Sjæl. Foran Huset bandt Terkel en Lygte uden Lys fast paa en høj Stang; det kaldtes Ligvarsel og var Skik og Brug dengang. Om Aftenen paa den tredie Dag kom Nabo Bent, som ogsaa var Tømmermand, over til Terkel for at høre, hvordan han havde det. Det var en lille, halvskaldet Mand med en rød og spids Næse, Terkel stod og arbeidede inde i Værkstedet ved en Lampe som hang ned fra Bjælken. Da Bent havde sagt Godaften, satte han sig op paa et Hjørne af Høvlbænken og blev længe siddende uden at sige Noget.

»Herren gav og Herren tog og Herrens Samfund være lovet!« udbrød han endelig uden at see iveiret og dinglede frem og tilbage med Benene. Terkel svarede ikke, han blev ved at arbeide.

»Hun holdt sit Huus med Orden og Bestræbelse og drog sine Børn op i Guds frygt,« føiede Bent til og tørrede Øinene med Frakkeærmet, skjøndt han græd ikke. »Hun kunde have holdt ud mange Aar endnu, hvis ikke det daarlige Bryst havde taget Magten fra hende. Det er en stor Sorg for Jer, at hun maatte afsted, det Skind!« Med denne Forsikring tørrede han atter sine Øine og snøftede lidt.

»Hør, Nabo! hvorfor fortæller I mig dette?« sagde Terkel. »Jeg veed det jo Altsammen bedre end I.«

»Hvad skal det være for en Himstrigimst, I der staaer og danner?« spurgte Bent.

»Hendes Ligkiste,« svarede Menden.

»Ja, hun har fortjent sig en god Ligkiste, har hun, en, som kan holde Fugt og Kulde ude.«

»Det veed jeg ogsaa,« svarede Terkel.

»Om I vil unde Søren Peter en Søsling eller to, saa skal han gaa op i Kirken imorgen og hjælpe Kulegraveren med at drage i Klokken. I sparer Jer en Ort derved.«

»Aa nei endda,« svarede Terkel, »lad Graveren kun ringe alene, det er nu hans Bestilling.«

»Behøver I Knive eller Kopper til Høitideligheden, saa kan de faaes tillaans hjemme, imod at I svarer os til dem.«

»Tak Den, som byder,« svarede Terkel, »men jeg maa see at hjælpe mig med det, jeg har. — Hvad er saa jeres egentlige Ærinde, Nabo?«

Bent sad og svingede med Benene, hurtigere og hurtigere, medens han betænkte sig paa Svar.

»Der kunde nu ogsaa blive Spørgsmaal om En til at gaa Jer tilhaande og passe Huset, siger Maren. Vi har den Kirsten hjemme, det er en stor og manddrabelig Tøs. I kan faa hende for Kosten og det, hun slider. Hun er vant til at tage Alting nøie og behændig.«

»Det er hun vist, men jeg kommer til at sige nei endda. Jeg maa nu bjerge mig, som jeg kan. Om Vorherre blot havde været saa god at beskikke mig et andet Barn end den lille vanføre Stakkel derhenne, skulde jeg ikke klage, men hun er kun ringe og ikke nyttig til Noget.«

Bent vendte sig om og saa en lille Pige sidde sammenknuget i en Bunke Høvlspaaner. Hendes Ansigt kunde han derimod ikke see, det skjultes af et tykt, lysebrunt Haar, som faldt i lange Krøller ned omkring Hovedet, men han hørte et Suk og Noget, der lignede en dæmpet Graad, da Tømmermanden tav.

»Nei see! sidder hun der og kryber sammen, den kleine Ellen; jeg gav ikke Agt paa hende. — Ja, stakkels Barn! hun er ilde faren, og hun bliver med hvert Aar mere puklet og mandeveret. Det kom dog Altsammen fra den forgiftige Orkan, den Aften i Oktober; men jeg kjender en Kvind i Erritsø, som læste en Pukkel væk, der var langt større at føle paa end Ellens. Det er hende, der gaaer omkring med Bændler og har den Gris, som kan sige

hvad Klokken er. En stor Ulykke er det for Jer, Nabo, men man maa bære sit Kors. Herren gav og Herren tog og Herrens Samfund være lovet.« Dermed stod han ned fra Høvlebænken og gik. »I kan dog tænke over mit Ærinde,« sagde han i Døren. »Har I Brug for Kirsten, maa I faa hende for Kosten og det, hun slider.«

Kisten var færdig, Tømmermanden bar den ind i Ligstuen. Da han kom ind, sad den lille Pige med Ligets Haand i sin og græd og sagde Noget, som Faderen ikke kunde høre.

»Hvad gaaer der af Dig?« spurgte han, »og hvorfor græder Du saa saare?«

Barnet hævede sit Hoved og strøg det prægtige brune Haar tilbage fra et ligblegt og sørgmodigt Ansigt, medens hun hviskede: »Ak, Fader! bare dog Vorherre vilde lægge mig ved hendes Side, jeg er Dig jo kun til Besvær og kan ingen Nytte gjøre her i Verden.«

»Ikke stor Nytte, det er vist nok, men derfor skal Du ikke klage. Hun, som ligger der, har været god og skikkelig, det vil Du ogsaa blive, og saa faaer det at gaa, som det kan.«

Næste Middag jordede de Tømmermandens Hustru, og der blev spist og drukket Meget ved samme Leilighed, men Bent kom ikke med til Gildet, han var vred, fordi Terkel nægtede at tage den store Kirsten i Huset for Kosten og de Klæder, hun sled. Dagen efter Begravelsen stod Terkel op paa sæd-

vanlig Tid; da havde Ellen allerede fejlet Stuen, og hans Øl kogte paa Skorstenen.

»Jeg troer, Du laver min Frokost til,« sagde Tømmermanden.

»Lidt magter jeg kun,« svarede Barnet, »men det kan jeg da.«

Da han kom hjem til Middag havde hun redet sin lille Søsters Haar og dækket Bordet, som hun før saae Moderen gjøre det. Selv sad hun sammenknuget henne i sin Krog, men hendes Øine fulgte Faderen, da han kom ind i Stuen, som om hun længtes efter at vide, hvad han vilde sige til dette. Terkel lod ikke til at bemærke det dækkede Bord, han satte sig ned og faldt i dybe Tanker.

Der boede dengang en Herremand oppe ved Eltang, han havde samme Formiddag skikket Bud og ladet sige, at Tømmermanden skulde komme hjem til ham det Snarest, han kunde. Altsaa spiste Terkel i Hast, trak sin nye Kofte paa, spændte et Læderskjødskind om sig og hæftede det op i den ene Ende. Dernæst tog han Tommestokken under Armen og gik op til Herremanden. Bag ham fulgte Læredrengen med Bindøxe paa Skulderen og en fem Alens Stok i Haanden.

Herremanden sov til Middag, men det gjorde Intet til Sagen. Terkel satte sig paa det nederste Trin af Trappen og ventede. Læredrengen vilde og-

saa sætte sig ned, men det sagde Tømmermanden Nei til, det stred mod Respekten, en Dreng skulde blive staaende henne ved Porten, som Skik var, med Bindoxen paa Skuldren og fem Alens Stokken i venstre Haand. Da den naadige Herre vaagnede, kaldte han Tømmermanden ind i Borgstuen og sagde, at han havde et stort Stykke Arbeide til ham.

»Du skal bygge mig et Taarn med Spir paa oppe ved Bramdrup Kirke. Det kan nu ikke op-sættes længer, for jeg har gjort et helligt Løfte derom for mange Aar siden til Vorherre, først fordi han var saa rar at hjælpe mig til Helsen og Kræfter igjen efter det svære Fald med Hesten den Aften, vi havde drukket og dundret nede til Barnedaab hos Jens Kaases i Skanderup, dernæst fordi han holdt sin Haand over mig og skaante alle mine Lader og Huse ifjor, da han lod Lynet slaa ned og stikke Fyr hos min Nabo. — Han har været velgjørende mod mig, jeg maa da ogsaa gøre ham lidt tilgode. — Egenlig lovede jeg ham fra først af en heel ny Kirke, men det skete i Fuldskab, da jeg ikke vidste af mig selv at sige, og der maa ogsaa være Maade med Lystigheden, han kan s'gu godt hjælpe sig med et Taarn. — Seer Du, Tømmermand! jeg ræsonnerer nemlig som saa: jeg lovede ham nok en Kirke, det er vist, jeg gjentog maaske ogsaa dette Løfte en Gang eller to i Vinter under min svære Gigt, men jeg talte slet ikke om, hvordan den Kirke skulde være. Staaer han sig nu ikke langt bedre ved at vi bygge ham et rigtigt kjønt, spidst Taarn

til den gamle Kirke, end hvis jeg gaaer hen og smører ham en lille lav og daarlig Kirke op et andet Sted, uden Taarn og Forsiringer? jeg mener Jo.«

Terkel stod og bukkede, han var ogsaa af den Mening, at Vorherre kunde være vel fornøiet med at faa sig et Taarn, især da der stod en Kirke iforveien. Vorherre maatte dog ogsaa være rimelig og tænke lidt paa, at han havde hjulpet saa Mange, som aldrig gav ham Noget for det; bare det Taarn blev dygtig høit, saa der var Syn ved det, og kunstfærdigt tillige, saa det kunde være den ædle Giver og hans Slægt værdig, derpaa kom det alene an, og det skulde han nok sørge for. Da Sagen var aftalt saavidt, satte de sig til at gjøre Overslag over Arbeidet. Herremanden tingede nøie, men tilsidst bleve de enige, og Terkel fik den Besked, at nu kunde han gjerne komme igjen og begynde, naar han vilde, alle Materialier laa rede til ham. Dermed gik Tømmermanden hjem. Underveis gav Læredrengen sig til at fløite, han kjedede sig, Mester var saa erdknap den Dag. Terkel tyssede paa ham. Lidt efter vilde han gaa ved Siden ad Tømmermanden, men denne tog Tømmestokken og stak ud efter ham, en saadan Frihed kunde paa ingen Maade passe sig. Derimod stod Terkel stille udenfor Krostedet, vinkede Drengen til sig og sagde, at nu kunde han gaa ind og lade sig give et Bæger Mjød og et Stykke saltet Aal paa hans Regning. Idag var det en lykkelig Dag, han var selv glad, derfor skulde hans Folk ogsaa være det.

Da Terkel havde spist Aftensmad gik han over til Bent og bad ham om at overlade sig nogle dygtige Svende for en Tid. Bent var endnu vred og og spurgte spottende, om det skulde være mange.

»Aa ja, endda, jeg kan bruge alle dem, I har, Nabo, og flere tillige; jeg har faaet en stor Bestilling at udføre.«

Da Bent hørte dette, var det, som om hans Vrede lagde sig; han bad Terkel sidde ned og begyndte at udspørge ham, hvad det var for et Stykke Arbeide, hvem der havde bestilt det, og hvormeget han skulde have for det; men Terkel vilde ikke indlade sig paa nogen Forklaring.

Han kunde da i det Mindste gjerne sige, hvor længe den Bestilling vilde vare.

»Maaske til alle Helgenes Dag, maaske til Korsmesse, og maaske til næste Sankt Hans Dag, hvem kunde saa nøie regne det ud.«

Bent var nu ikke det Mindste vred mere. Han raabte ud til den store Kirsten, at hun skulde tappe dem to Kruse af det bedste Gammeltøl, og nødte Terkel til at sætte sig ned; men Tømmermanden sagde, han havde drukket saa meget Gammeltøl idag, at det maatte være nok for denne Gang, nu vilde han hjem og tænke lidt paa den nye Bestilling.

»Hvor har I drukket det Gammeltøl?« spurgte den listige Bent.

»Hos den naadige Herre, Jens Prip paa Eltang.«

»Ja saa,« sagde Bent og lo i Skæget, for nu

kunde han slutte sig til, fra hvem Bestillingen kom
 »Og iaften vil I begynde paa Tegning og Overslag.
 — Skal vi være halvt om det?«

Terkel rystede paa Hovedet, han holdt ikke af at arbejde i Fællesskab med Bent.

Da han kom hjem tændte han Lampen og gav sig til at tegne et Udkast til Taarnet, da hans hele Hu og Lyst stod til at bygge, men Ellen sad i Krogen og havde hjulpet sin lille Søster i Seng og vuggede hende, medens hun flettede sit deilige Haar og fæstede det op som en Krone.

Bent stod ude paa Fortovet med sin røde Hue paa Hovedet og Hænderne under Skjødskindet. Naar Nogen kom forbi, lod han som han saa op paa Maanen og bad om Godt af Stjerneskuddene, men hvergang Gaden var tom, tog han et Par lange Skridt over til Terkels og kigede ind igjennem en Sprække paa Vinduesskoddet, for at faa Noget at vide om den nye Bestilling.

Da han kom hjem kaldte han paa sin Søn, en lang Dreng, og sagde til ham:

»Nu skal Du bære Dig polisk og mandhaftig ad, Søren Peter, og være en rar Dreng, for der er Noget, som jeg gjerne vil have at vide. Imorgen, naar Mester Terkel gaaer hjemmefra, lister Du over til den krumpuklede Ellen og giver Dig i Snak med hende, Du kan jo købe for en Skilling Stanglakrits og tage med. Saa skal Du sige, Du vil see paa Billeder og faa hende til at vise Dig, hvad det er, Terkel har ridset paa sit Tegnebrædt iaften. For-

staar Du? — det vil jeg bare lade Dig vide, at om Søren Peter bærer sig rigtig malisiosk ad og skaffer mig navnkundig Besked, saa kan det nok hænde, at der paa Søndag vanker en Bakkelse med mange Korender i.«

Da Bent havde holdt denne Formaning, gik han i Seng. Næste Dag kom Drengen tilbage og fortalte, at Terkel iaftes havde siddet og tegnet et stort Taarn med Glamhuller i og et Fløi paa Toppen af Spiret, der forestillede en galende Kok med udbredte Vinger. Ellen havde dertil betroet ham, at det var saadant et Taarn, hendes Fader ret nu skulde bygge.

Det var Alt, hvad Bent brød sig om at vide.

Samme Eftermiddag klædte han sig i sin bedste Stads og gik op til Jens Prip. Han kom for at melde, at Niels Væver i Bramdrup havde bestilt ham til at slaa et Stakit op om hans Kaalhave; nu vilde han først vide, om der var Noget til Hinder derfor. Han vidste nok, at Væveren havde fri Raadighed over sin egen Grund, men det kunde dog hænde, at saadant et Stakit vilde volde det naadige Herskab Uleilighed, naar Efteraaret og Jagttiden kom. Han og hans Hus var opdraget til at ære og tjene den høie Adel i alle Maader, det skulde han ikke forsømmen nogen Leilighed til at vise, ihvorvel han nok vidste, at han kun stod i ringe Gunst hos den naadige Herre. — Da han sagde dette, gav han sig til at snøfte, og tørrede Øinene med Opslaget af sit Ærme. Jens Prip hørte med stor For-

undring paa Tømmermanden, han fattede ikke hele denne Tale.

»Hvad Fanden kommer Niels Vævers Stakit mig ved? og hvad er det for en Snak, at jeg skulde være Dig unaadig stemt, Tømmermand! Jeg har min Sjæl aldrig tænkt paa Dig.«

Bent bukkede næsten til Jorden og svarede, at han var en Maddike at regne ligeoverfor den naadige Herre, han meente kun i sit Hjertes Enfoldighed, at Naadigherren vist maatte være ham uvillig stemt, siden han havde talt til Terkel om det nye Taarn. — »Det var dog mig, der dannede det store Porthuus med Billedstøtter og udsveifede Ballustre til Hønneberg, hvorom der har været saa megen Tale. Det var ogsaa mig, der nær var kommen til at danne en ny Axe til Majestætens Vogn nu forleden, da han agede fra Kolding til Riberhuus, i det Mindste var det mig, der slog nye Skinner paa den søndrede Axe, hvorfor Majestæten gav mig en Sølvdaler, klappede mig paa Skulderen og sagde: det var bravt gjort, Tømmermand.«

»Ih, for Fanden, var det Dig?«

»Ja Krukkedillien ta'e mig var det saa. Beder ydmygst om Pardon og Konduite, fordi jeg vover at kile en Trumf paa. Jeg er ikke værd at løse den høie Herres Skotvinge, men naar jeg kunde danne det Porthuus til dem oppe paa Hønneberg, er jeg vist ogsaa det Smule Kirketaarn mægtig. Formaner ydmygst det naadige Herskab derfor ikke at tro, det er af Nidkjærhed, jeg taler saa; jeg an-

seer Terkel for en dygtig Embedsmand, efter hans ringe Evner at være, han kan desuden trænge til al den Opmuntring, han kan faae i denne Sorgens Tid, nu, da hans Kvinde er død.«

»Er hans Kvinde død? det vidste jeg Intet af.«

»Jo, hun kunde ikke holde det længere ud, han var hende en haard Husbond. Derfor har Vorherre ogsaa lagt det Kors paa ham og givet ham den pukkelryggede Datter at trækkes med. Jeg er en nidkjær Gud, staaer der i Bibelen, som hjem-søger Fædrenes Misgjerrighed paa Børnene, og jeg troer paa Bibelen, naadige Herre, jeg er høist gud-frygtig og bliver alle Helligdage siddende i Kirken lige til det sidste Vers, uden at Degnen behøver at prikke til mig med sin Kæp, fordi jeg sover; hver Aften læser jeg Fadervor baade paa Dansk og Tydsk og endda et Par andre Stykker i Tilgift. Men det ydmyger mig alligevel, at Eders Naade skulde gaa mig forbi og vende sig til Terkel. Det har alle Dage været mit høieste Ønske at komme til at danne et kjønt Kirketaarn, Herren og mig selv til Velbehagelighed.«

»Det gjør ogsaa mig ondt, Mester, men hvad skal vi sige til det? nu har jeg eengang talt med Terkel, og en adelig Herre som jeg maa holde sit Ord.«

»Vorherre bevares!« raabte Bent, »det er jo saa ligefremt. En adelig Herre maa holde sit Ord.«

»Der er rigtignok ikke noget skriftligt imellem

os«, tilføjede Jens Prip hurtig, »ikke min Sjæl en Tøddel.«

»Ikke det«, sagde Bent og rystede advarende med Hovedet, »heller ikke, hvor længe det maa vare, inden det Taarn skal være færdig? — I saa Fald er jeg bange for, det vil trække ud dermed; Terkel er ikke rigtig hævnghjerrig til sit Arbeide, han holder af at fare i Mag og har kun daarlige Geseller til at hjælpe sig.«

»Det skal vi nok faae sat en Pind for. I Eftermiddag, naar han kommer herop, vil jeg stille ham en Frist og føie nogle andre Betingelser til; gaaer han ikke ind paa dem, tager jeg Arbeidet fra ham, for der er som sagt intet skriftligt imellem os. I har talt som det skikker sig en ærlig Mand, Mester, og den Respekt, I bærer for den høie Adel, er mig sær til Behag. Naar I kommer forbi igjen tillades det Eder at see ind, hvordan det gaaer med Taarnet, og om I trænger til et godt Stykke Tømmer ved Vintertid, skal jeg lade Jer en Eg udvise af Fogden. — Dermed Gud befalet!«

Bent bøiede sig til Jorden, kyssede Bagsiden af sin Haand og lagde den derefter paa den yderste Flig af Herremandens Kofte.

»Jeg boer ellers lige ved Siden af Terkel!« sagde han og gik, »i Smøgen, hvor den gamle Brønd staar med Jernbollen paa Vippen.«

Samme Eftermiddag kom Terkel med sin Tegning til Herremanden.

»Ja, det kan nu være godt nok«, sagde Jens

Prip betænksomt — »det Spir er altfor spidst og den galende Kok paa Fløiet kan jeg ikke lide, — sikken En! — det skal være en springende Løve med Tungen ud af Flaben og mit adelige Navn i Kloen. Men det giver sig nok, naar vi først naae saavidt. Igaar glemte vi reent at tale om, hvor lang Tid I behøvede til det Stykke Arbeide. Jeg er en gammel Mand, og Vorherre kan løse op for mig idag eller imorgen. Du maa bruge Dig flittig.«

Terkel mente, at Taarnet kunde blive færdigt til næste Aar, men det fandt Jens Prip for længe. »Nu er vi snart i Vaaren, og de lange Dage begynde«, sagde han, »jeg vil give Dig et halvt Aars Frist, kan Du ikke blive færdig til den Tid, er Du ringere Mand, end jeg antog Dig for, og det skulde gjøre mig ondt, for saa maa jeg tale til en Anden om det Taarn.«

Terkel stod og betænkte sig, han fandt den nævnte Frist for kort, men Herremanden veg ikke fra sit Ord og tvang ham til at gaa ind paa Alt, ved Trusler om at tage Arbeidet fra ham.

»Altsaa til Efteraaret er mit Taarn færdigt«, sagde Jens Prip, »fra Kjælderlem til Fløiknap.«

»Til Løvfaldstid«, sagde Terkel.

»Godt, naar Løvet falder af Træerne hernede i Skoven. Holder Du ikke Ord, knapper jeg Dig Halvparten af Betalingen af.«

»Saadan faaer det da at være«, sagde Terkel modfalden, »siden der ikke gives mig bedre Vilkaar.«

Medens han gik hjem denne Aften, var han

ikke nær saa tilfreds som igaar. Bent stod ude i Gadedøren og nikkede og lo, da han kom forbi. »Tillykke og Formaning med det nye Kirketaarn!« raabte han.

»Hvem har fortalt Jer om det?« spurgte Terkel.

»Det har lille Ellen sagt til Søren Peter. Saa havde jeg et Ærinde op til Herremanden i Middag, og han fortalte det Samme.«

Nu kunde Terkel omtrent slutte sig til Alt. Da han kom ind, kaldte han Ellen op for sig og fortalte hende, hvad Naboen havde sagt.

»Bent har været oppe og sat Ondt for mig hos Herremanden, det ligner ham; jeg har faaet saa knap en Frist, at jeg ikke veed, hvordan jeg skal blive færdig; jeg kan arbejde mig tildøde og endda frygte, at Jens Prip tager det Halve af Fortjenesten fra mig; igaar var han mild, idag var han vred: Alt dette kan jeg takke Dig for, Du Vantrivning!«

Ellen stod med bøiet Hoved uden at svare, hun knugede sine Hænder i hinanden. Da Terkel tav, sank hun ned og strakte ham Armene imøde, de bønliche Ord, hun søgte at faae frem, kvaltes af Graad. Tømmermanden stødte hende bort fra sig, vred som han var.

»Jeg vilde ønske, Du laa ude hos din Moder i den sorte Jord«, sagde han, »Du blev dog kun født til min Ulykke.« Med disse Ord gik han ind i den anden Stue.

Nu blev der da gravet Grund til Taarnet, og Arbeidet begyndte. Terkel skaffede sig alle de Folk, han skulde bruge, han var paafærde til enhver Tid, den Første til sit Arbeide, den Sidste, der forlod det. Naar Veiret var godt, red Jens Prip ned for at see, hvorledes det gik, undertiden fulgte Bent med, thi ham syntes Herremanden bestandig at faae større Godhed for, og Terkel paastod, at alle de Indvendinger, der bleve gjorte mod hans Gjering, kom fra Bent. Saalænge Terkel hørte paa det sagde han aldrig Noget, han stod blot og saae sig om med en alvorlig og betænksom Mine, af og til rystede han ligesom misbilligende paa Hovedet og trak paa Skuldrene. Naar Herremanden vilde høre hans Mening, svarede han undvigende:

»Det kan gjerne være, det er rigtig dette, — Vorherre bevare min Mund for at sige Noget om en Embedsbroder, jeg veed blot, at jeg ikke vilde have beflittet mig paa den Maade. Det er da ogsaa en farlig Mængde Tømmer, der gaaer til det Smule Taarn, Terkel kunde vist have taget det mere sparsommeligt for den naadige Herre, men det bliver hans Sag, det er jo ikke mig, der har at raade her. Det kan desuden gjerne være, jeg tager feil.«

Undertiden kom der ogsaa Andre og saae paa Arbeidet. Om Eftermiddagen tog Ellen sin Søster med og gik over til Kirken. Hun blev gjerne staaende lidt borte, henne ved Laagen, indsvøbt i et hvidt uldent Tørklæde, som hun havde trukket op over Hovedet. Hendes Øine fulgte uafladeligt

Faderen, deeltagende, men sky og ængstelige, det lod til, hun var bange for at han skulde see hende.

Siden den Aften, da Overenskomsten om Taarnet var sluttet, havde han været mere uvenlig end nogensinde før; hun gjorde dog Alt, hvad hun kunde, for at faae ham tilfreds. Terkel maatte komme hjem, naar han vilde, Huset var altid i Orden, han syntes ikke at lægge Mærke dertil; naar Klokken ringede, stod Maden paa Bordet, han spiste og drak uden at give sit Bifald tilkjende. Men det forlangte Ellen ikke heller, hun var glad naar han blot ikke skjændte og lod hende høre, at hun var født til hans Ulykke.

Jens Prip havde en Broder. som boede oppe i Eltang, et Stykke fra ham. Der blev fortalt Meget om denne Mand. Han var ældste Søn i Familien og skulde derfor have havt Gaarden efter Forældrene; istedetfor at tage imod den, drog han i Krig og fremmede Lande, og da han mange Aar efter kom tilbage, overlod han Alt til Jens og forlangte blot det lille Hus nede bag Skoven paa Herregaardens Grund. Ugift var han, og ingen Ting tog han sig for, Andet end at drive langs med Aaen og Dammen for at fiske. Han vilde helst være alene og holdt ikke meget af Andres Selskab. Folk kaldte ham Hr. Lambo, og det vidste Enhver, at naar ingen Anden kunde sætte Noget igjennem hos Herremanden, og de blot fik Lambo til at tale deres Sag, saa bragte han altid Broderen til at give efter. Forresten omgikkes de ikke syn-

derligt, Jens drog sin Vei og Lambo sin. Da han nu kom ned og saa paa Arbeidet ved det nye Taarn, traf han Ellen paa det samme Sted, trykket tilbage i Hjørnet bag Kirkegaardslaagen. En Dag stod han stille foran hende. Hun sad i Græsset ved en stor Ligsteen og holdt trofast paa nogle Klokkeblomster, som hun havde plukket til den lille Søster, der laa og sov i hendes Skjød. Ellen kom til at ryste, da den fremmede Mand stod foran hende. Hun saa bønligt op til ham og troede, han vilde skjænde, ligesom alle Andre. Men Lambo lagde sin Haand paa hendes krøllede Hoved og sagde:

»Hvorfor sidder Du lille Pige altid der i Krogen og seer Dig omkring med dine store Øine, frygt-som og bange som et Raadyr? siig mig det, Du!«

Ellen vidste ikke, hvoraf det kom, hun var ellers ikke dristig af sig, men der laa Noget i Lambos Røst, eller maaske i hans Smil og hans Øine, som gav hende Mod og sagde, at hun skulde tale.

Hun fortalte først, hvad hun hed og hvem hun var, betroede ham tilsidst Alt, hvad der angik hende, om den Ulykke, der syntes at hvile over det, hun tog sig for, at hun ikke var til Glæde for Nogen, at det var hendes Skyld, Terkel nu nylig havde faaet saa kort en Frist til sit Arbeide, og at han derfor ikke kunde Andet end at være vred paa hende; — hvem veed Alt, hvad hun fortalte, lidt idag og lidt den næste Dag, det lettede hende, at

der dog var En, hun kunde betro sig til, En, for hvem hun kunde skrifte Alt, hvad der laa hende paa Hjerte.

En Dag sagde han til hende: »Naar nu Nogen vilde gjøre Dig rigtig glad, Ellen, hvordan skulde han saa bære sig ad. Lad mig høre, hvad Du allerhelst ønsker.«

»Allerhelst ønsker jeg en Sæt«, svarede Ellen uden at betænke sig.

»Hvad er det for Noget?«

»Veed I ikke, hvad en Sæt er? — et stort Leerfad til at gemme Mælken i, den, vi havde, kom jeg til at slaa istykker, jeg tør ikke sige det til Fader, saa bliver han vred, som rimeligt nok er.«

»En Sæt blev der vel Raad for. Hvad saa Mere.«

Ellen greb Hr. Lambos Haand, hendes Øine straaede af Glæde. Den Sætte havde ligget hende meget paa Hjerte.

»Hvad saa Mere?« gjentog han.

»Saa vilde jeg gjerne have Lov til at komme i Kirke engang; jeg har ikke hørt Præsten, siden de jordede min Moder, men Fader vil ikke gaa med mig, han siger, jeg skal blive hjemme. Maaske faaer jeg Tilladelse til at komme med til Aftensang, for saa er det mørkt, og saa kan de ikke le ad mig.«

»Hvorfor troer Du da, de ville le ad Dig om Dagen?«

Hendes Læber skjælvde, som om hun skulde

briste i Graad. Pludselig hævede hun sine Øine iveiret, stod op og slog sit hvide Tørklæde tilside.

»See«, sagde hun, »jeg er jo pukkelrygget, vidste I ikke det? Det er den største Ulykke, jeg har maattet friste i mine Dage. Naar de see mig paa Gaden, staa de stille og sige: Sikken En! og Drengene verfe Steen efter mig og raabe: Hende har Vorherre tegnet. Var jeg ikke en Krøbling, saa kunde jeg ogsaa arbeide og være til større Nytte for ham hjemme. Jeg vilde altid krybe op, da jeg var lille. En Aften satte Fader mig paa sin Skulder, saa faldt jeg ned og slog mig, efter den Tid begyndte det Onde. Du skulde have holdt Dig bedre fast, sagde han, det var din egen Skyld, og det var det ogsaa. Ind i Kirken kommer jeg alligevel, for hver Løverdags Aften, naar Ane Lisbeth feier Gulvet, og Fader er gaaet til Herberge i Kolding, har hun givet mig Lov at gaa heelt op for Alteret til Billederne. Saa see de Allesammen saa venligt ned paa mig, mest dog Moder Marie i den blaa Kjole. Om Sommeren, naar Solen skinner igjennem Vinduet, komme Svalerne flyvende ind ad den store Rude, som er gaaet istykker, de sætte sig da og kvindre paa de gamle Faner, saa er det, ligesom om hun siger, jeg skulde betro hende Alt, hvad der ligger mig paa Hjerte. En Aften, da jeg var forknytt og bad hende være saa god at tage Lidt af det svære Kors fra mig og lade mig blive til Velsignelse for Nogen, saa jeg livagtig, at hun gjorde Tegn ned til mig, første Gang nikkede hun lidt, men næste

Gang nikkede hun mere og smilede tillige. Engang var hun vred, det var ved Kyndelmisse, da Moder laa paa Sotteseng, saa kom jeg ogsaa herop og bad hende saa mindelig, om hun vilde gjøre hende rask igjen, men hun lod, som hun hørte det ikke, og saa heller ikke paa mig, maaske var det fordi hun frøs, eller fordi jeg ikke var kommen før, men jeg kunde jo ikke, jeg maatte vaage hjemme.«

Det fortalte Ellen, og den fremmede Mand lyttede opmærksomt til. Han sad paa Morten Vinges den store Gravsteen ligeoverfor hende og tegnede med sin Kæp i Sandet og blev ikke træt af det, hun betroede ham. Nu var Sommeren kommen, og Arbeidet ved Taarnet skred hurtig fremad. Da de naaede Sankt Hansdag, vare Murene reiste, men til Marie Magdalene Dag begyndte de at reise Spiret.

»Fanden fare i den Terkel Tømmermand«, sagde Jens Prip, »som han klemmer paa. Det lader ikke til, jeg slipper for halv Pris dengang.«

»Det er, som man tager det«, svarede Bent. »Jeg kjender En, som kunde beskjenke den naadige Herre med et godt Raad.«

»Hvem er det? Kom, lad os gaa lidt ind i Skoven og see paa det rare Egetræ, Du skal ud-søge Dig. — Saa! her ere vi alene, tal videre.«

»Hvis nu Spiret faldt ned, inden han fik det rigtig bunden af, saa sloges Tømmeret istykker, og der vilde gaa Tid hen, før de fik bødet paa Skaden.«

»Hvordan skulde Spiret falde ned, dit Bæst? det er forsvarligt bygget.«

Bent lo og gned sig i Hænderne. »Hvis En vilde klyve op og slaa Naglerne ud af Tapperne, saa drattede det ned alligevel. Det tør jeg beflitte mig paa.«

»Troer din Gavtyv da, at en fornem Herre som jeg vilde nedlade sig til et saa usselt Bedrag for en ringe Vindings Skyld?«

»Vorherre bevares. Det være langt fra mig at tænke Andet end Ærbart og Høitideligt om de naadige Herskaber, men ret nu kommer Jevndøgns-tid, saa er Stormen haard her paa Egnen, det kunde jo være den, som tog Spiret med sig.«

»Der taler Du som en fornuftig Mand, jeg kan høre, Du mener mig det godt. Hvad bryder jeg mig vel om et Træ fra eller til? Du skal faae Lov at tage to hjem, — det kunde jo være Stormen, som blæste Spiret ned, det tænkte jeg ikke paa, — men det er umuligt alligevel, for Vorherre vilde vist aldrig tilgive en saa ugudelig Handling mod den stakkels Terkel.«

»Eders Naade behøvede jo slet ikke at vide, at jeg krøb op og slog Naglerne ud«, sagde Bent.

»Det har Du Ret i, jeg behøvede ikke at faae det at vide. Paa den Maade kan det gaa, men det maa være bestilt, heller idag end imorgen, og jeg veed af Ingenting.«

Dermed gav Jens Prip sig til at fløite og gik bort med Hænderne paa Ryggen.

Om Natten, da Alt var roligt, krøb en Mand op paa Stilladset og drog Naglerne ud af deres Huller,

næste Morgen laa Spiret nedstyrtet paa Jorden splintret, tilintetgjort, ubrugeligt; i Faldet havde det draget et stort Stykke af den friske Muur med sig.

Det var en sørgelig Hændelse for Terkel. Da Folkene kom paa Arbeide saae de ham sidde og græde oppe paa Bunken af det sammensunkne Spir, med begge Hænder i Haaret, ligbleg og fortvivlet, hans Arbeide havde været forgæves, nu saae han ikke mere nogen Mulighed for at blive færdig til bestemt Tid. Op paa Formiddagen kom Bent slentrende hen til Kirken. Han havde en stor Kameelblomst i Munden og lod til at være meget bedrøvet.

»Herren gav og Herren tog og al Formue være lovet«, udbrod han, idet han tørrede Øinene med sit Trøieærme og tog Blomsten af Munden.

»Gaa Fanden i Vold!« sagde Terkel.

»En glædelig Tidende har jeg dog til Dig i denne Sorgens behjertede Stund«, vedblev han snøftende. »Vi har faaet vor Dreng, Søren Peter, i Smedelære, jeg tænker, der skal blive en dygtig Embedsmand af ham.«

»Jeg er tilfreds, han bliver Skarpretter,« svarede Terkel. »Gaa din Vei og lad mig være i Fred.«

Bent stak Blomsten i Munden igjen og gik, der var intet Udkomme med Terkel idag. Imidlertid blev det søndrede Tømmer ryddet tilside og Murene bygget op igjen. Terkel arbeidede, ivrigere end før, men mindre tillidsfuld end før. Ellen havde i den Tid ikke gode Dage hjemme.

Nu kom Efteraaret, og Trætoppene begyndte at

brunes i Udkanten af Skoven. Hver Aften, Terkel gik fra Arbeide, skottede han hen efter det falmede Løv, som hvirvlede om ude paa Veien; inden de sidste Blade faldt, skulde Arbeidet være færdig.

En Dag mødte Bent Jens Prip ude i Skoven og spurgte ham, om han saa maatte skikke Vogn efter de to Egetræer, som Naadigherren havde lovet ham.

»Har jeg lovet Dig et Egetræ,« sagde Jens, »det veed jeg Ingenting af. Du er en rigtig Slynge, Du! som gaaer og sætter Ondt for Terkel og lyver ham paa. Sagde Du ikke for en Maaned siden, at han knap vilde blive færdig med det Taarn til bestemt Tid, saa jeg kunde slippe med halv Betaling? — Idag har han reist sit Spir for anden Gang, og det staaer og kneiser og strækker sig op mod Sky, stoltere end før, og paa næste Mandag faaer han flere Svende inde fra Kolding til at hjælpe sig. Du skal rigtignok faae Egetræ, Du!«

Bent gik og slog Hovederne af alle Blomster paa Veien med sin Stok. Da Jens tav, smilede han og sagde: »Naadigherren glemmer og forgjætter vist, at Jevndøgnstiden er endnu ikke forbi, paa Løverdag Aften vil det blive en forskrækkelig Storm.«

»Troer Du?«

»Jeg er bange for, det Spir dratter ned igjen, det seer mig ud til det.«

»Gud forbyde det. Men det vil jeg bare sige, falder det ned igjen, saa vil jeg ikke have Mere

med Terkel at bestille, han gaaer og spolerer mig alt mit Tømmer, saa skal Du faae Arbeidet, Bent, og hvad nu de tre Træer angaaer, saa kan Du skikke Langvogn efter dem imorgen tidlig. Du begriber da nok, at en fornemme Herre som jeg ikke bryder sit Ord.«

»Med Forgunst at melde, ærlig og velbyrdig Mester!« sagde en af Svendene samme Aften til Terkel, »det gaaer ikke paa den Viis. Vi have vel faaet Spiret reist, men om vi slide, saa Blodet springer os ud af Neglene, blive vi dog ikke færdige til bestemt Tid. See Jer derfor om efter Raad itide, for der er Raad, hvis I ellers har Lyst til at følge det. Nede i BramdrupSkov, ved Kæret, hvor Bøgene staa tættere end ellers, ligger der en Stendysse, som just ikke har godt Lov paa sig. I veed nok, det var der, Skarnsfolk slog den Hosekræmmer ihjel til hellig Olufsdag, det var ogsaa der, de fandt Nis Spillemand fra Darum hængende paa en Green med Lommerne fulde af Sten. Folk snakke om, at den Onde huserer i Dyssen. De sige, man kan komme ham itale i de første tre Døgn efter Fuldmaane, og den begynder nu iaften. Jeg er en god Christen fra Lybæk og veed af Ingenting, men det kan I lide paa, at der er dem, som har været i større Betryk end I, og som dog slap vel fra det, naar de søgte ham.«

Terkel lyttede opmærksomt til Svendens Ord, han gik nærmere hen til ham og gav Tegn, at han skulde tale sagte, derefter skottede han om til Ellen,

som gik bag dem med Madkassen og lod, som hun ikke hørte efter, hvad de talte om. Mester og Svend bleve længe ved at gaa og hviske sammen, før de skiltes.

Da Terkel kom hjem, var han endnu mere ordknap og alvorlig end ellers. Han vilde ikke spise Aftensmad, men blev siddende ved Bordet og saae hen for sig med begge Hænder under Kinden. Næste Aften gik det ligesaa, han spiste ikke, talte heller ikke til Børnene, han var ogsaa frygtelig bleg at see til. Henimod Sengetid tog han sin Hue for at gaa ud. Ellen sad i sin Krog, hendes Øine forlod ikke Faderen. Da hun saae ham gaa til Døren, blev hun bange og standsede ham.

»Skal Du ud saa silde?«

»Ja, det seer Du jo.«

»Aa bliv hjemme iaften«, bad hun og strakte begge Hænder op imod ham.«

»Det er saa silde i Tiden, og Uglen han sidder oppe paa Skorstenen og tuder, og Natten er Ingens Ven.«

»Pas Du Dig selv og see, Du kommer i Seng, jeg bryder mig hverken om Natten eller Uglen.«

»Aa lille Fa'er! gaa ikke ud«, vedblev Ellen og slyngede sine Arme om ham for at holde ham tilbage. »Inat saae jeg vor Moder lyslevende for mig i sine hvide Ligklæder, hun stod og vred sine Hænder og strakte dem over mod Dig; det bæres mig for, at der vil hændes en Ulykke, hvis Du gaaer ud iaften.«

»Slip mig! slip mig! Du Pukkelryg!« raabte Terkel og hævede Armen for at slaa hende; men der var Noget i Ellens Øine og bedende Mine, som mildnede hans Vrede, han lod Haanden synke og stod lidt og betænkte sig, derefter tog han Kofte af igjen. »Det kan ogsaa forrettes imorgen«, sagde han og slukkede Lyset og gik tilsengs.

Næste Dag var det tredie Døgn efter Fuldmaane og netop den Løverdags, da Bent havde spaaet Storm.

»Jeg kommer vist silde hjem iaften«, sagde Terkel til Ellen. »Du kan gjerne gaa iseng og behøver ikke at sidde og glane efter mig med Aftensmaden, men hæld Vand paa Skorstenen og vær forsigtig med Ild og Lys, ellers skal Du faae med mig at bestille.«

Ellen tav. Han saae ikke, hun sad og græd, han vendte sine Øine bort ligesom for at undgaa hendes Blik, medens han taledes.

Da Folkene gik fra Arbeide om Aftenen, holdt han sig tilbage og lod, som han endnu havde Noget at forrette paa Stilladset. Himlen var purpurrød, Solen gik ned i et Hav af Blod. Efter at den Sidste var borte, saae han sig om, lyttede og fulgte en anden Vei, end han pleiede.

Han kom ind i Skoven og gik ned mod Kæret. Stjernerne begyndte at vise sig, Duggen faldt, og Klokken ringede syv inde i Kolding. Terkel blev ved at gaa fremad, hurtigere og hurtigere. Stien var kun lidt befærdet, Folk i Omegnen holdt ikke

af dette Sted og gjorde heller en lang Omvei, naar deres Ærinde førte dem i denne Retning.

Brombærranker og Hindbærriis havde hist og her dannet et tæt Krat imellem Træerne, men Terkel trængte sig igjennem det. Maanen stod op; naar dens Skin faldt hen over de aabne Steder og lyste ned paa Tømmermanden, var hans Ansigt frygteligt blegt, hans Legeme rystede, og det kostede ham Umag at drage Veiret. Træerne saae saa spøgelseagtige ud i dette blege og blaalige Lys, nu da de begyndte at miste Løvet, de lignede gamle Kæmper, der strakte ham deres lange og truende Arme imøde. Hvergang han standsede lidt, var det, som om Nogen fulgte efter ham, han syntes, der lød Skridt, men naar han saa vendte sig, blev det pludselig stille igjen, han hørte kun sit eget gispende Aandedrag og saae de visne Blade hvirvle ned fra Grenene.

Kæret selv var en udtørret Sump, omkredset af gamle Egetræer, der strakte deres knudrede og krumme Grene til alle Sider. Dybere nede i Lavningen skød en frodig Underskov af Bøg frem, hvis unge Stammer endnu havde bevaret et tæt rødguult Løv. Midt i Sumpen laa en Mængde Sten henkastede, hvidgraa i Maanelyset, begroede med et langt og trevlet Mos, en af dem stod opreist over de øvrige som en Ligsten; et vældigt Elletræ bredte sig hen over den.

Terkel standsede aandeløs og gispende, han tørrede Sveden af sin aabne Pande og kastede

frygtsomme Blik omkring sig. Han kjendte godt Stedet. Det var her, de havde dræbt den fremmede Heglekræmmer; oppe fra Elletræet stak endnu den lange, afbrudte Green frem, paa hvilken de fandt Spillemanden fra Darum hængende. I dette Øieblik skreg en Ugle inde fra Skoven, og i Bøgekrattet raslede Løvet, som om der gik Nogen. Tømmermanden knugede Hænderne sammen over Ansigtet, hans farveløse Læber bevægede sig, han udstødte Ord, hæse og utydelige. I det Samme gik Maanen bag Skyerne; hvad der fra nu af skete kunde Ingen see, det var mørkt i Skoven, og Stormen raslede i Løvet. Lidt efter hørtes et gennemtrængende Skrig, Terkel ilede bort fra Steendyssen og forsvandt i Skoven.

Nogle Øieblikke forløb, den Flygtendes Trin lød stedse svagere, Maanen kom atter frem, og Træerne kastede lange Slagskygger ned over Stenene. Da skiltes Buskene oppe paa Skrænten, der gik en lille Pige ud fra dem, langsomt og besindig. Hun holdt Hænderne foldede foran sig over et hvidgraat Tørklæde, som indhyllede hende fra Hoved til Fod, og blev ved at gaa, til hun naaede den store Steen under Elletræet. Her stod hun stille, omtrent paa samme Sted, som Tømmermanden nylig havde forladt, knælede ned og strakte sine Arme iveiret.

»Naadige Herre og Gudfader!« sagde hun, med Læber, der dirrede af Graad, »Du skal ikke bryde Dig om, hvad min stakkels Fader nylig sagde, for han er tummelumsk og ude af sig selv af Bedrøvelse

over, at han ikke kan blive færdig til bestemt Tid. Du maa heller ikke være fortrydelig over, at han tog dit Navn forfængelig. Skal Nogen undgjælde for det, saa lad det være mig; de sige, det er min Skyld, han fik saa haarde Vilkaar, men jeg gjorde det ikke med Villie. Om han nu i denne Aften har forsvoret sig til den Onde, saa tag heller mig, jeg er kommen for at give mig selv hen i hans Sted, Du maa gjerne faae mit Liv og min Sjæl og Alt, hvad jeg eier.»

Da Ellen tav, raslede det i Bregnerne bag Stenen, hun hørte en dyb og mægtig Stemme, som svarede:

»Jeg tager imod dit Løfte, det er altsaa din frie Villie at give Alt, hvad Du eier, for at frelse din Fader?«

»Ja, heller end gjerne,« svarede hun ligbleg og støttede sig til Stenen for ikke at falde.

»Saa forlanger jeg nu først dit prægtige lysebrune Haar,« sagde den barske Stemme.

»Mit Haar!« gjentog hun klagende; »skal jeg miste det?«

»Ja, der er ingen Pardon.«

»Altsammen?«

»Altsammen!« var Svaret.

»Naar de tage mit Haar fra mig, har jeg slet intet tilbage, men det skal være, som I siger, maa jeg blot beholde det til imorgen tidlig, for jeg har ingen Sax med til at klippe det af.«

»Du kan beholde det til imorgen tidlig,« svarede

Røsten, »men nu løber Du strax op i Bramdrup Kirke og bliver siddende der, til det gryer ad Dag, saa kan Du gaa hjem igjen. Du maa vaage flittig og ikke sove ind, hører Du! — Læs din Bøn for Moder Maria i den blaa Kappe, som Du holder af, og giv nøie Agt paa, hvad der ellers skeer, saa skal Du frelse din Fader.«

»Gud skee evig Lov!« raabte Ellen og neiede dybt, da Stemmen tav. Derpaa foldede hun atter sine Hænder over Tørklædet og vandrede frimodig ind igjennem Skoven op til Kirken.

Samme Aften, da Mørket begyndte, gik Bent ned til Smeden, hvor hans Søn, Søren Peter, stod i Lære. Drengen var just bleven færdig for den Dag, hans Ansigt var sværtet sort af Os og Kulrøg, og hvad Røgen ikke kunde udrette, havde han selv besørget med sine Hænder, for saadan gjorde de andre Dreng, og det saae mandhaftigt ud, meente Søren.

»Du har vist arbeidet strengt,« sagde Bent, »ikke sandt, min Dreng!«

»Uh, jo!« svarede Søren Peter, »jeg har fra tidlig Morgen staaet og pidsket paa det Asen af en Ambolt, saa hele Jordkloden dundrede derved.«

»Saa trænger Du ogsaa til en god Hjertestyrkning. Desuden er det Løverdags Aften. Gaa ind i Ølskjænkerens Bod og lad Dig give et stort Bæger Mjød, ræk mig ogsaa en Dram og et Krus Øl ud, jeg bliver siddende her paa Bænken saalænge.«

»Det skal skee,« svarede Søren Peter; »men hvorfor gaaer Du ikke selv med ind i Boden?«

»Aa nei, der sidder saamange af Terkels de fremmede Geseller og svire om Løverdag Aften, de skjæve hen til mig og grine, fordi deres Mester fik Arbeidet oppe ved Kirken.«

Drengen gik og kom lidt efter tilbage. »Det gjorde godt,« sagde han og smækkede med Tungen. »Hvem der nu bare havde sig en tyk Bergens Sild af dem med Rogn i Maven, saa skulde jeg ikke forlange bedre.«

»Der kan blive Raad til en Sild med Rogn i Maven,« sagde Bent høimodig, »gaa ind og køb Dig en paa min Regning.«

Søren Peter sprang ind i Boden og vendte tilbage med en stor Spegesild, som han holdt mellem to af sine sorte Fingre og begyndte at fortære, fra Hovedet af.

»Hør nu, junge Søren Peter!« sagde Bent høitidelig, »nu skulle vi To tale et Alvorsord sammen. Siig mig din livagtige Mening, hvem Du holder for den bedste Embedsmand, mig eller Terkel?«

»Naturligviis Dig,« svarede Drengen. »Terkel har ikke mere Molevit paa sin Gjerning, end der er Honning i en Tudse.«

»Molevit!« gjentog Bent studsende.

»Naa, ja! jeg mener Forstand, det Samme paa-staaer Moster.«

»Det er bravt sagt. Naar jeg altsaa siger, at

et Stykke Arbeide er slet og ubesvarligt gjort, saa er det ubesvarligt, ikke sandt, Du?»

»Det vil jeg tage Forgift paa,« svarede Drengen, som nu havde fortæret sin Sild lige til Halen og derefter tørret Fingrene af i Haaret. »Jeg kan ikke udstaa Terkel, han gaaer og vrænger Mund, naar vi mødes, og ifjor, da vi flyttede Lade inde i Kolding, slog han mig paa min Kind, fordi jeg spiste Flæskebrød paa Herbergets Trappe og uforvarende kom til at sparke paa Musikantens den store Tromme.«

»Det er et slemt Sind, der sidder i den Mand, han har snydt mig det Arbeide fra henne ved Kirken, og nu gaaer han der og smører et Taarn op, saa slet og brøsig, at det knap kan staa paa sine egne Been; det bør ikke skee, jeg vil ikke vide af det at sige; derfor skal vi To nu hen i denne helige Aften og kutte hans Tapper af og drive ham Naglerne ud af Hullerne, saa det tossede Spiir dratter ned, og han bliver nødt til at gjøre sit Arbeide om igjen.«

Søren Peter havde drukket mere Mjød, end han kunde taale, han begyndte at slingre lidt og viste en stigende Lyst til at falde forover. Naar det blev altfor galt, greb Bent i hans Trøieskjøder og holdt tilbage paa ham.

»Hvad for Noget,« raabte Drengen, »skal vi rive Terkel hans Spir ned? Er det ogsaa rigtigt gjort, Fatter?«

»Er det rigtigt at slaa Arme og Been itu paa Folk?«

»Uh! nei, det kan man jo komme til at klæde Steile og Hjul for.«

»Naar nu Terkel har gjort sit Værk saa slet og fortørnet, at det maaske falder ned imorgen og slaaer Menigheden fordærvet og Præsten med, skal vi saa lade være at frelse vore Medborgeres Liv og Lemmer, — hvad? Troer Du ikke, at Vorherre, som sidder deroppe i Himmerig og seer og bestræber Alt paa det Bedste, vil sige til sig selv: det er sku godt gjort af Bent og Søren, lad Terkel have det, det Fæ! formedelst han ikke dannede mig mit Taarn bedre?«

Søren nikkede bekræftende, han fandt alle Faderens Grunde uigjendrivelige. »Men vi har ingen Knippel til at pikke det ned med«, bemærkede han hen i Taaget.

»Jo, jeg gaaer med en i hver Haand, her under mit Skjødskind«, svarede Bent.

»Det var deiligt!« raabte Drengen, idet han sprang iveiret og slog ud med Benene, »lad os saa komme til at kile paa. Terkel har fortjent det af mig, den Malukas! vi skal lægge hans Taarn overlangs! — bi bare, til jeg bliver Mester! — jeg skal kambøse ham.«

»Kambøse! hvad er det for Sludder? der er Ingenting, der hedder kambøse. Du skal lade være at bruge alle de fremmede Ord, Søren Peter, de grine ad Dig.«

»Du bruger jo ogsaa fremmede Ord«, sagde Drengen.

»Det er en anden Sag, jeg er ældre og mere bedriftig end Du, desuden har jeg reist i Meklenborg og fremmede Lande.«

»Ja, men jeg kommer ogsaa til Hæder og Ærværdighed«, sagde Søren triumferende. »Næste Aar, naar de flytte Lade, har Mester sagt, jeg skal være Bajads og males af i Ansigtet og gaa foran og prygle og skjælde Folk ud, — seer Du det, Du!«

Nu vandrede de videre, opad mod Kirken. Sørens glade Sind tiltog, han trak sine Buxelommer ud, holdt dem fast i to Fingerspidser og dandsede fremad paa Veien i lange Hop, Bent kom tavs og dybsindig bagefter, med en Knippel under hver Arm. Pludselig stod Drengen stille og faldt i dybe Tanker.

»Fatter!« sagde han, »naar jeg tænker rigtig efter, vil jeg helst opsætte den Bestilling til imorgen, jeg holder ikke af at gaa til Bramdrup Kirke om Natten, det blev dog aldrig rigtig opklaret med den Øldunk, som kunde dandse, og det spøger deroppe.«

»Vil Du bare ikke bryde Dig om nogen Ting og følge med, naar man skjætter sig selv og gaaer i sin lovlige Beretning, er der Ingen, som gjør En Noget.«

»Men det spøger alligevel. For sidste Juleaften, da Palle Lund gik ind over Kirkegaarden efter sin løse Tyr, kom han tilbage og klædte sig af og lagde sig tilsengs og sagde: Nu staaer jeg vist ikke op meer dengang, for jeg saae et Ligtog gaa hen over Kirkegaarden; da jeg spurgte, hvem

de begravede, nævnede de mit Navn, og jeg hørte Himmeriges Klokker ringe. To Dage efter var han død, og Jens fra Tyrsting, som gaaer Post, har mangfoldige Gange mødt den gamle Røgter, hvad var det nu, han hed, ham med den Katteskinds Kabuds, ham, der skjar Halsen over paa sig for den Smørbøtte, han stjal, og som de begravede oppe i Hjørnet af Kirkegaarden; han slingrer hver evige Nat omkring langs Muren med Hovedet under Armen og raaber efter dem, der komme forbi, at de skal forbarme sig og unde ham en Søsling eller to til Hjælp til en Ligkiste.«

»Jeg er tilfreds, det var Fanden selv, som stavrede omkring deroppe, han kan dog ikke gjøre os Fortræd. Jeg skal betro Dig Noget, Dreng! sidst, vi var til Alters, beholdt jeg et Stykke af Brødet i Munden, bare et lille Stykke, det klinede jeg fast i Titelbladet paa min Psalmebog, jeg har det i en Klud her paa mit Bryst, og for det kan hverken Troldtøi eller Spøgelser staa sig.«

»Ja, men jeg da?« indvendte Søren.

»Det hjælper lige godt paa os begge To.«

»Saa vil jeg helst bære det«, sagde den fiffige Søren.

»See nu blot, Du kommer afsted. Maanen hun skinner klart og Stjernerne lyse, vi færdes i vor lovlige Beretning, os kan alt det Djævelskab ikke gjøre Noget.«

De gik videre. Efterhaanden som de nærmede

sig Kirken, tog Søren kortere Skridt, oppe ved Taarnet stod han stille.

»Der har Du den ene Knippel«, sagde Bent, »nu blot et Par Skridt til, saa Naglerne ud af Tapperne, det skal snart være forrettet; maaske der vanker et Glas Mjød og en Kommenskringle med Smør paa til Belønning, naar vi gaa hjem.«

»Fatter! Fatter!« raabte Drengen, »jeg skal ikke have Noget af den Spadseren paa Kirkegaard i Maaneskin. Vil Du verfe Taarnet om, saa gjør det selv, jeg har ondt i min Mave, uh! — der er noget forgiftigt Tøieri, som kryber omkring inde i den.«

Med disse Ord gjorde han et Hop til Siden, slog ud med begge Arme og galopperede i lange Spring tilbage mod Byen.

Bent stod lidt og saae efter ham, derefter aabnede han Kirkegaardslaagen og gik op til Taarnet. En skarp Blæst strøg hen over Egnen, Skyerne joge forbi Maanen i ilsom Fart, Tømmermanden stod ved Taarnets Fod og lyttede til alle Sider. Han hørte kun Ugleskrigene ovre fra Skoven og af og til et hendøende Brøl fra den galopperende Dreng nede paa Veien.

»Det blæser rart inat«, sagde han halvhøit, »inden Dagen gryer vil Spiret ligge søndret og brudt her hvor jeg staaer, lad saa Terkel see, om han kan sanke det sammen igjen. Dermed gik han ind i Kirken, for derfra at krybe ud paa Stilladset omkring Taarnet.

Døren stod aaben, Maanen skinnede hen over Stolerækkerne og ned paa Gulvet, de gamle Faner bevægede sig frem og tilbage. Oppe fra Alteret syntes Tømmermanden at høre en Lyd, og da han blev ved at stirre hen derimod, forekom det ham, at han saa noget Lyst bevæge sig foran Mariebilledet, der hang paa Væggen. Det forsvandt strax igjen, og Bent gik op i Taarnet. Lidt efter hørtes Hammerslag, som gave Gjenlyd omkring i Kirken, disse endtes med et gjennemtrængende Skrig, idet Bent saa en hvid kvindelig Skikkelse komme frem paa Stilladset og krybe opad Stigen, hans Øine stode stive i Hovedet, den hvide Skikkelse nærmede sig ikke blot, han hørte den ogsaa tydelig gjentage de Ord: »Dit slemme Skarn!« Da var det, at han udstødte Skriget, kastede sin Knippel og saa sig om efter en Udvei til Flugt.

Nedefra blev Veien spærret af den Kommende, han krøb derfor høiere op paa Stilladset, han stønnede, han skjælvede, en kold Sved perlede paa hans Pande, hver Gang han saa sig tilbage mødte hans Blik den hvidklædte Skikkelse, der et Øieblik forsvandt og i det næste syntes at være ham ganske nær, eftersom Maaneskinnet gik bort eller faldt ned over hende. Vinden greb fat i hendes lyse Tørklæde, naar det flagrede omkring hende, saa det ud, som om hun udstrakte Armene for at gribe ham. En dødelig Mathed betog ham, medens han vedblev at stige høiere iveiret, Stilladset gyngede, han naaede heelt op til Spiret og standsede et Øieblik

for at see tilbage, den hvide Skikkelse fulgte bestandig efter, langsomt og afmaalt, det var umuligt at tage fejl, desuden hørte han hende under Forfølgelsen gjentage de samme Ord: »Dit slemme Skarn!« Bent krøb ud paa Stikbjælkerne, greben af en frygtelig Rædsel.

Pludselig udstødte han et Skrig, som gjentoges nede i Kirken og ovre i Skoven. Han traadte fejl paa Bjælken, gled ud, standsede og gled igjen, et andet Skrig fulgte efter det første, derpaa faldt han ned fra Bjælke til Bjælpe.

Den hvide Skikkelse stod oppe ved Spiret, hun havde foldet sine Hænder over Brystet og bøjede sig forover, medens hun saae ned i Dybet, hvor en mørk og sønderknust Mand laa og stønnede og krummede sig.

Lidt efter blev Alt stille omkring Kirken, Stormen peb imellem Lægterne og Spærene i Spiret, Maanen skinnede ned igjennem Skyerne og sendte sit klare Lys ud i Natten.

Næste Formiddag var Alt i Bevægelse i Bramdrup. Da Klokkeren om Morgenens kom op til Kirken for at ringe Solopgang, fandt han Bent lemlæstet og død ved Foden af Taarnet, han havde gravet sin ene Haand ned i Jorden, den anden var knyttet sammen om et krøllet Titelblad af en gammel Psalmebog, hvori der laa et lille hvidt Stykke Kirkebrød. Folk samledes om Stedet, Ingen fattede Aarsagen til denne sørgelige Hændelse, men Enhver havde sine Formodninger. Lidt efter kom Terkel

for at see til sit Taarn. Oppe i Spiret fandt han flere Nagler udslagne, Bents Knippel laa ogsaa deroppe, dermed var Sagen forklaret for ham, men han gik ned igjen og sagde ikke Noget. Ude paa Kirkegaarden tiltog Mængden. Søren Peter kom ogsaa tilstede, hans Ansigt bar endnu Spor af Essens sorte Mærker, som idag havde forenet sig med adskillige Leerpletter og smaa Jordlag. Drengen var nemlig falden om paa Veien hjemad iafte og havde sovet sin Ruus ud i en Grøft. Han stod nu ved Faderens Lig, med hans Haand i sin, og lod til at være meget bedrøvet. Ellen var ogsaa gaaet op til Kirken, som sædvanlig indhyllet i det hvidgraa Tørklæde, hvilket hun idag havde trukket helt op over Hovedet. Hun saa lidt blegere ud end ellers og holdt sig tilbage ved Kirkegaardsmuren.

»Hvad bestiller Du her?« spurgte Terkel barskt, da han fik Øie paa hende, »see Du kommer hjem og passer din Gjerning. Hvordan er det saa, Du bærer det Tørklæde? ned med det, og gaa som alle Andre.«

Ellen adlød nølende og tav som hun pleiede. Idet Tørklædet gled ned fra Hovedet, udstødte Terkel et Raab og slog begge Hænder sammen. Barnet var skaldet. — Da hun kom tilbage fra Kirken i Morgengryet havde hun klippet alt sit Haar af, pakket det under hede Taarer sammen i en lille Pose og bragt det ned til Stenddyssen under Elletræet.

Saaledes opfyldte hun sit Løfte.

»Gudfader fri og bevares!« raabte Tømmermanden, »hvordan er det, Du Skifting seer ud?« Du ligner jo den livagtige Marekat. Du gjør mig da aldrig Andet end Sorg og blev kun skabt til min Ulykke. Hjem med Dig og luk Dig inde! nu skal Du aldrig mere komme ud paa Gaden, det lover jeg Dig for.«

Ellen boiede Hovedet og vendte sig for at gaa. I det Samme lagde der sig en Haand paa Terkels Skulder. Hr. Lambo stod ved hans Side.

»Du bærer Dig ad som en slet Fader mod dit Barn,« sagde han, »det har Du altid gjort, og dog skylder Du hende langt Mere, end Du aner. Hun har fredet om Dig, men Du mærkede det ikke, hun har været rede til at give Alt for Dig: Ungdom, Skjønhed, Liv og Sjæl med, men Du agtede det ikke. Du smiler vantro, Tømmermand! Du tvivler, saa hør nu efter —«

»Aa nei, aa nei!« bad Ellen, »ikke mere!«

Jo, nu skal det frem,« svarede Hr. Lambo: »hvor var Du henne inat? — det veed dit Barn, for hun fulgte efter Dig, angst og bævende, i Mulm og Mørke, hun bød sin Sjæl tilfals paa samme Sted som Du, men blot for at Du skulde være fri og frels; saa gik hun og vaagede over dit Taarn, det er hendes Skyld, det staaer endnu, og at din Fjende ligger fældet paa Jorden. Imorges klippede hun sit Haar af, den eneste Skjønhed, hun eiede, og bragte

det ned i Steendyssen i den Tro, at det skulde frelse Dig.«

Terkel stirrede paa Lambo med aaben Mund og den dybeste Overraskelse i alle Miner, han saa paa Ellen for at søge Bekræftelse hos hende, men hun stod med nedslagne Øine og vendte sig til Siden.

Han traadte Barnet en Skridt nærmere og vilde sige Noget, men Læberne skjælvende og dirrede. han fik intet Ord frem, han tav og lagde sin Haand paa Ellens Hoved, medens Lambo vedblev med en Røst, der stedse lød blødere og mildere:

»Siden Du aldrig har syntes om Ellen. saa lad hende fra idag af komme hjem til mig, jeg er en eenlig gammel En, men har nok til os Begge. Jeg skylder ogsaa at gjøre Dig Noget tilgode, Du Lille! for dit kjønne Haar, det mistede Du, men det voxer vel ud igjen, og Du har endda beholdt Noget, der er bedre, Du har dit fromme Sind tilbage.«

»Det var altsaa Jer og ikke Gudfader, der talede bag Stenen?«

»Det kan gjerne være, det var mig, men var jeg Djævel for Dig inat, saa vil jeg være din allerbedste Ven herefter. — Skal vi saa følges ad?«

Ellen blev blodrød, hun vovede ikke at see op paa ham, men stod og pillede paa sit Forklædebaand, medens hun hviskede:

»Jeg vil dog hellere være hjemme, om det tillades mig at blive hos min Fader.«

Da brast Terkel Tømmermand i Graad, han

bøiede sig ned, slog begge Armene om Ellen og trykkede hende fast op til sig, idet han sagde:

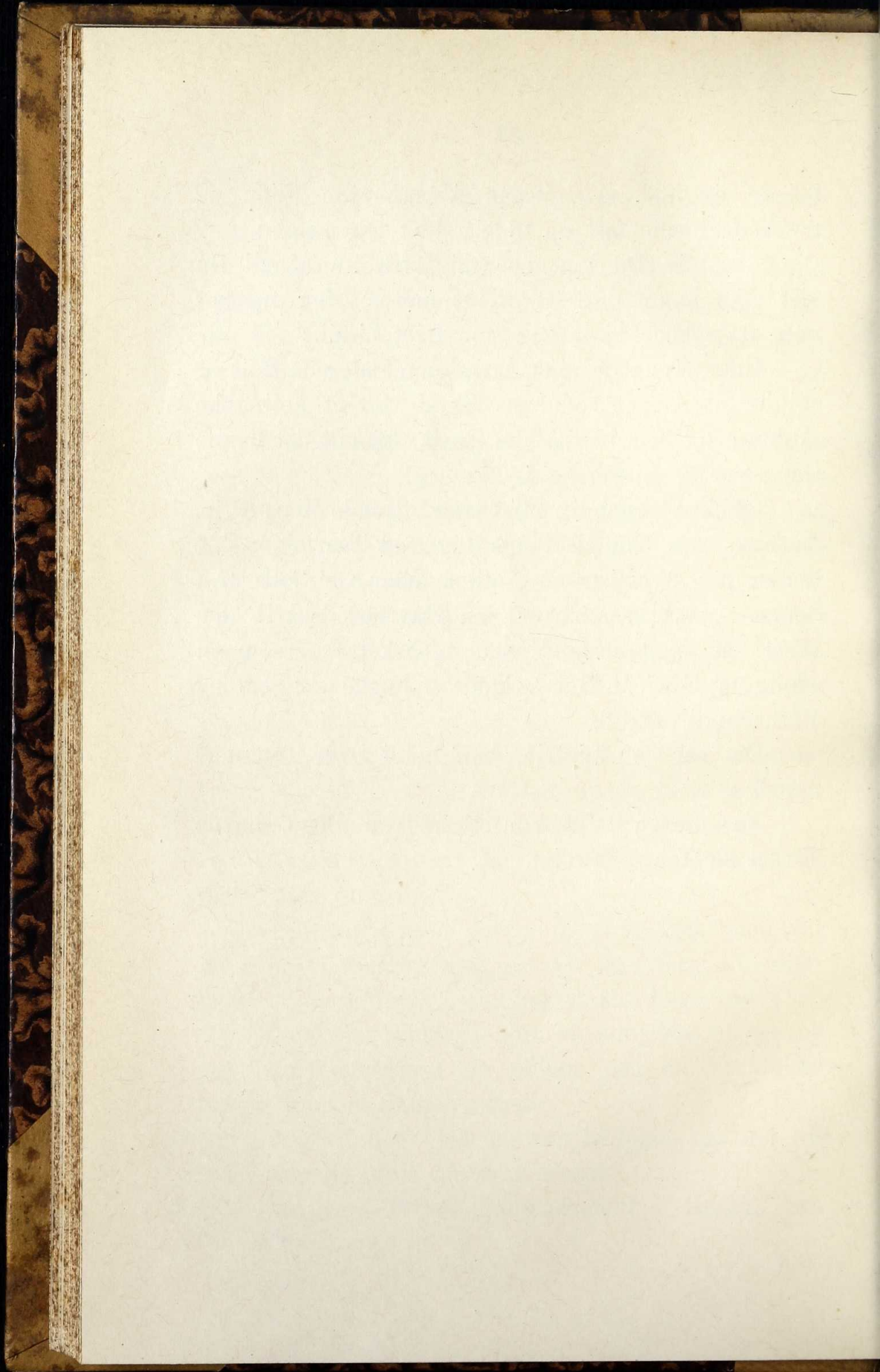
»Ja bliv Du kun hos mig, fra nu af vil Du vist ikke komme til at græde mere. Jeg mærker nok, at jeg har gjort Dig stor Uret hidtil.«

Ellen slyngede sine Arme om Faderens Hals og skjulte sit Ansigt ved hans Bryst, for at Folk ikke skulde see, hvor heftig hun græd, skjøndt det denne Gang var af Glæde og Lykke.

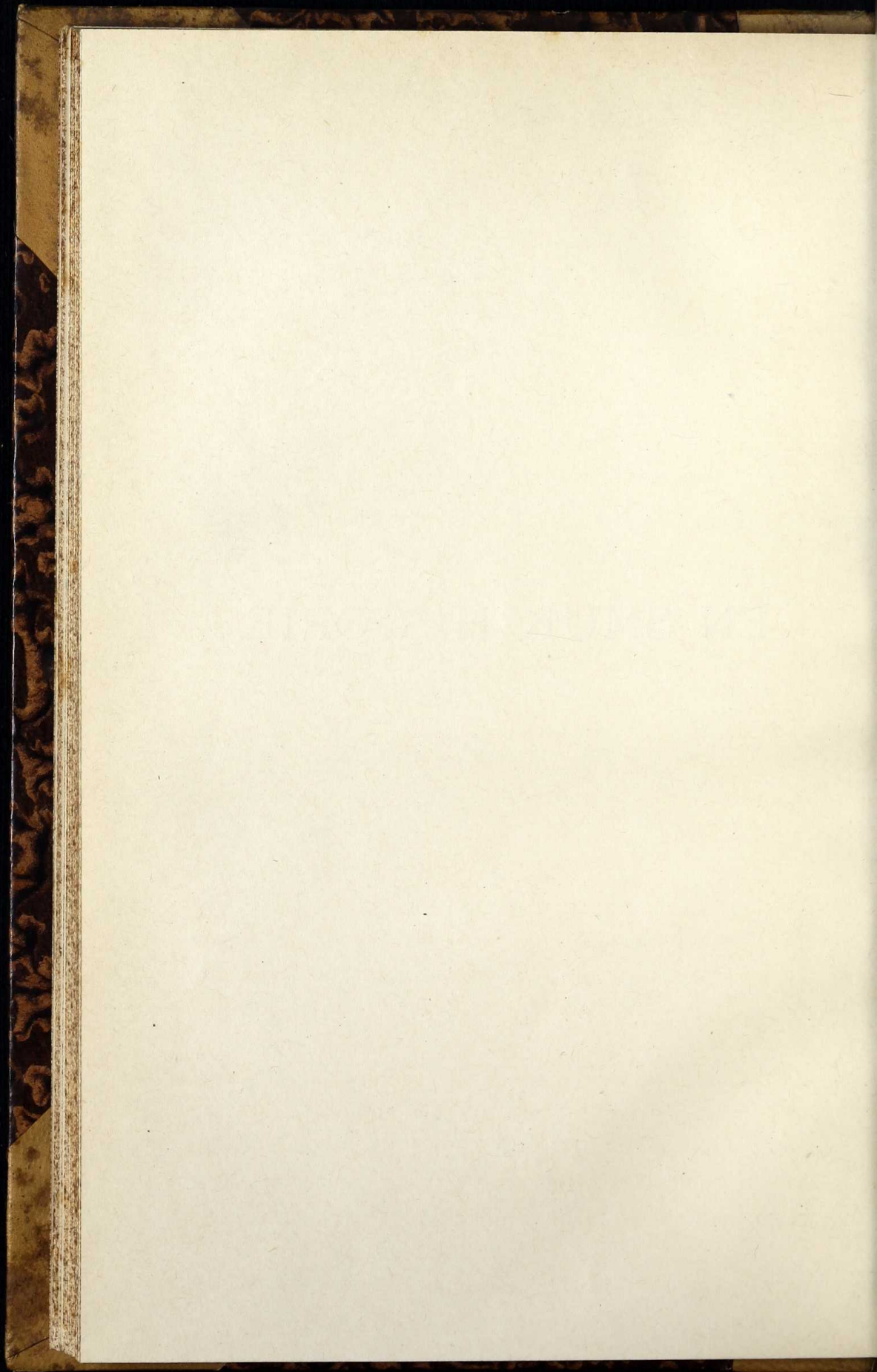
»Sikken skjændig Misdæder!« sagde Jens Prip, da han kom hen til Bents Lig ved Taarnet. »At tænke paa Argelist om Natten, naar Godtfolk er i Senge. — Og saa vover den Havrebrødskarl! den Æsel! at lægge Haand paa et Kirketaarn, som en adelig og fornem Herre lader opbygge sig selv og Vorherre til Ære!«

Det var den Ligtale, han holdt over Tømmermanden.

Før Løvet faldt paa Bramdrup Bøge, havde Terkel sit Taarn færdigt.

EN SMUK HISTORIE.

Steen Steensen Blicher var en forunderlig Natur, som altid laa i Strid med sig selv, han vilde, og han vilde ikke, han gav ligesaa let efter for enhver af sine egne Indskydelser, som han var utilbøielig til at følge Andres. Han kunde opgive en Idee paa Halvveien, selv om han indsaae dens Nytte, og ivrig forfølge en anden, som han forud vidste ikke vilde bringe Frugt. Han var i høi Grad et Stemningsmenneske, som vel enhver Digter maa være, det var ogsaa just denne Egenskab, der gjorde ham saa eiendommelig, stor og henrivende i alle hans deilige Digtninger. I Retning af Fantasi besad han derimod ikke synderlig Styrke, hans Vid fængslede ikke, hans Lune glimrede ikke, hans Stil frigjorde sig sjelden fra Paavirkning af den Samfundskreds, han mest holdt af at bevæge sig i. Undertiden kunde han begynde en Jagtdag, overgiven og jublende som et Barn; da var han Elskværdigheden selv, og hans Stemning fik Udtryk i Smil og Velsignelse til Alt omkring ham. Da kom de frem for Lyset, disse hans Sjæls rige Børn, vemodige og klagende, selv

i deres Lykke. — Hvormange straalende Planer undfangede han ikke i saadanne Øieblikke, hvormange ufødte Mesterværker forjættede han ikke Fremtiden! Først var der et langt episk Digt, i Smag med Grundtvigs »Krønikerim,« der skulde fortælle om jyske Herregaardes Historie, saa en stor Tragedie om Marsk Stig, helst i to Afdelinger, saa en Mængde Bind nye Fortællinger om Natmændsfolkene, om jysk Bondeliv, jyske Sagn og Eventyr. Lidt efter slog denne Stemning om i aldeles modsat Retning, da kunde han sidde hele Timer og stirre frem for sig, tavs, sammensunken og aandsfraværende. Hvad han grublede over i disse mørke Mellemrum, var ikke blot den udstrakte Lyngegn, der hvor han var Konge og Hersker, heller ikke de gamle Bedrifter, den vilde Hede havde været Skueplads for, ak nei! det var vist blege og sørgelige Syner fra hans eget Liv, der droge forbi ham, gennemlevede Kampe, bittre Skuffelser, forsvundne Illusioner, Ulykker, som dræbte Mennesket, men skabte Digteren: det var Sorgen, der lærte ham at synge.

»Den var jeg værst, som jeg vilde bedst, og det var mig selv,« sagde han engang, da han pludselig vaagnede op efter en saadan Drøm og strøg med Haanden henover Panden, som om han søgte at bortmane de mørke Billeder. »Det bløder derinde, det vil blive ved at bløde, til Uhrværket engang staaer stille. — Kom lad os gaa!«

I de lyse Øieblikke var han meget meddelsom, fortalte usandsynlige Jagthistorier, som han selv

troede, standsede de Forbigaaende paa Veien og fik sig en Passiar med dem. * Ved enhver saadan Leilighed udviklede han en særegen Begavelse til at gaa ind i en Andens Tankekreds, stige eller synke, indtil han stod i Høide med den, han gav sig af med, fritte og forske, smigre og lokke, for umærkelig at faae den Mening frem, den Tanke eller det Billede, han søgte. Altfor meget paavirket af sine egne Stemninger til en rolig og kritisk Opfattelse af Andre, besad han i Øieblikket et Skarpsind, en Iagttagelses-evne, der iod ham gennemskue, hvad der fængslede ham og hvad han brød sig om at kjende. Mødte han i disse lyse Øieblikke, med en Kapital af to Rigsdaler i Lommen, en Trængende, der ikke undsaae sig for at paakalde hans Armød, kunde Blicher give ham hver Skilling, han eiede, og siden selv savne og undvære. Saaledes er nu engang disse Mennesker.

En Sommerdag i August skulde jeg møde Blicher i Aarhus og derefter vandre vesterpaa med ham, ind igjennem Landet. Han vilde til Deibjerg for at besøge en gammel Taterfamilie, saa til Ringkjøbing, over Stauning Fjord og hilse paa Fogden i Søndervigklit, som havde indbudt os til at skyde Vadefugle paa Stranden. Intet af Stederne kom vi.

I Aarhus laa der Brev, hvori Blicher fortalte, at han og Frederik Snedorf-Birch vare kjørte med en Grydemand til Spørring, der ventede de mig begge To, jeg maatte endelig tage derop snarest muligt, Blicher kunde »af visse Aarsagers Skyld«

ikke forlade Kroen, før jeg kom. Saa drog jeg da til Spørring samme Aften.

Lidt udenfor Byen kom en Mand gaaende imod mig, svingende med en tyk Stok. Han bar en falmet, grøn Kalmuks Frakke og en Kasket med en bred Skygge, som gik ned over Øinene. Det var Blicher.

Frederik Snedorf var falden ned af Grydemandens Vogn, Gud veed hvorledes. Han sad nu ovre i sin lille Stue hos Mølleren, indsvøbt i Plastre og Bandager. Blicher havde tilbragt hele den lange Dag med at ligge paa Sofaen og høre hans Sange foredragne paa et forstemt Klaveer, det var ikke til at holde ud længer, han var nu gaaet lidt henad Landeveien for at trække frisk Luft.

Han havde forandret sig paafaldende, siden vort sidste Møde; graahaaret, næsten skaldet, gik han kroget og foroverbøiet, som om han ledte efter sin Grav, — hvad fortalte ikke disse matte, glandsløse Øine, der før havde været saa freidige og klare! Hvilket Præg af gennemlevede Prøvelser og Kampe bar ikke hans furede Angsigt! Alt var som opløst, som sløifet i ham: Livet, Tanken, Sproget, alene Munden havde endnu bevaret sit tidligere troskyldige og godmodige Udtryk.

Blicher var desuden i daarligt Humør den Aften. Han havde nylig været i Kjøbenhavn, boet ude i Store Kongensgade hos P. L. Møller, som skulde udgive hans samlede Skrifter.

»Vi havde det ellers ret rart, vi To,« fortalte

han, »vi fik os en fornuftig Passiar, saae til gamle Venner og Bekjendte, lavede Chokolade i Kakkelloven og kunde have moret os deiligt, hvis vi blot havde havt Noget at more os for, men det var Knuden. Saa fandt P. L. Møller paa en Ansøgning om Understøttelse til mig fra Fonden *ad usus publicos*; jeg skrev den ren og gik op til Excellensen. Jeg havde ellers kun ringe Lyst til den Tur, men det fik ikke at hjælpe, Peter Ludvig satte Mod i mig og afsted gik det. Oppe paa Palæet blev der sagt, at Excellensen ikke var tilstede for Nogen; men jeg tænkte, lad os se ad, siden vi nu engang er kommen paa den Galei, saa gik jeg ind i Forværelset, kigede lidt paa Billederne, stod andægtig og og hostede og rømmede mig, for at de skulde høre, at der var Nogen, som ventede. Lidt efter kom Excellensen ud i Galop, saae paa mine bare Hænder, min luvslidte Frakke og spurgte, hvad jeg vilde. De maa fatte Dem kort, foiede han til, for jeg skal til Majestæten paa Amalienborg, og jeg har ingen Tid. Ja, og jeg skulde til Spisevæerten i »Tre Hjorter«, sa'e jeg, men jeg har ingen Penge. Saa nævnede jeg mit Navn og fortalte mit Ærinde, men der var ingen Ting ved den Sag at gjøre, jeg maatte se at hjælpe mig med min Pension. Farvel! — Jeg rystede mine Fjer, da jeg kom udenfor, og tænkte: Det var den Gang til Golgatha, her kommer Du vist aldrig mere. Forresten, — hvorfor skulde Manden ikke have Lov at snærre, som han gjorde? — Hvad skyldte de mig? — Ingenting! det falmede Løv er glemt, der kommer

nyt i Stedet, Verden staaer nok uden den Spentrup Præst og hans Digte.«

Blicher overdrev Alt i denne burleske Skildring, han havde ogsaa Uret i sin Opfattelse af Sagen. Excellensen, han omtalte, var den gamle Collin, en Mand, hvis Liv havde været viet til at virke for Andre, han huskede denne Audiensdag, længe efter at Blicher havde glemt den, han skaffede ham en langt rigere Hjælp, end han kunde vente. Blicher har sat sig et lysende Minde i sine Skrifter, Collin sit i taknemlige Hjerter.

»Med Jagten er det ogsaa skidt,« vedblev han lidt efter. »Hver en Bondeknold ligger og plaffer med sin Bøsse, Haren skyder de væk, medens han ramler, Fuglene tage de Æggene fra, ja, Gud forlade dem det, igaar saae jeg en Hvalp paa Hosesokker løbe en Harekilling op og slaa den ihjel med sin Kjæp; men saa kom jeg med min Kjæp og gav Drengen en god Livfuld Bask for den Bedrift. — Det er sandt! forgangen var vi da ovre hos Forpagteren paa Kallø og røg en Brok ud. Jeg var Mester for det Hele, vi stoppede dens Gange, røg med Spaaner og vaadt Halm, som den slemme Syge. Saa om Aftenen, da vi gravede efter i Høien, fandt vi hende ude i den ene Gang, sammenrullet og kvalt af Røgen. Hun havde taget sine to smaa Unger med sig, knuget dem ind til sit Bryst og bøiet sig sammen om dem i Dødens Smerte, hver Unge under sin Forpote.«

Næste Morgen droge vi videre. Solen skinnede,

Lærken sang, og Folkene paa Marken sang, medens de gik og høstede Rug. Der var ikke en Sky paa Himlen, ikke en Sky i vore Hjerter. Idag var Blicher den Gamle, fornøiet med Alt, saae sig glad paa Alt og havde tusinde morsomme Indfald.

»Nu skal vi over ad Galten til,« sagde han, »Der boer Kirsten River, en gammel Taterkvind. Jeg trænger til at faae mig en Passiar med hende. — Det er ellers en mærkværdig En, den samme Kirsten. Jeg troer, Vorherre ikke var paa det Rene med sig selv om, hvad hun skulde blive til, Kvinde eller Mand, saa blev hun til lidt af begge Dele. Hun holder sig helst alene og driver ikke gjerne i Flok med de andre Skøiere; saasnart hun kommer sammen med dem, bliver det altid til Ufred. Christen Kranberg var den Eneste, der kunde tumle hende, han snærede engang Arme og Been sammen paa hende med hendes egne Strømpebaand og satte hende ud i Gladvad Mose; men Christen er nu bleven gammel og aflægs og har slaaet sig ned som Glarmester i Rakkerkulerne ved Deiberg. Forresten har hun, paa sin Maade, været to Gange gift, og de snakke om, hun slog begge sine Mænd ihjel, da hun blev kjed af dem.«

Lidt efter kom vi til Kirstens Hus udenfor Galten. En lille Tue, som neppe ragede tre Alen iveiret, halvt Straa og Lyng, halvt Græstørv, det var det Hele; en Kaalhave, omgjærddet af et sammen-sunket Dige, laa ved Stedet. Den blaa Røg steg op af et Hul i Taget, en spraglet Hane stod bunden

ved det ene Been og hilsede vort Komme med et gjennemtrængende Gal. Der var intet Vindue i dette Hus, men i den lille Karm, hvor Ruderne skulde sidde, laa et sammenrullet Stykke Dynevaar til at stoppe ind i Aabningen, naar Regnen og Stormen kom.

Leiligheden indenfor bestod kun af et Rum, hvori en rødmalet Skotrok, et lille Bord, fastrammet i Lergulvet, og et Ildsted næsten optog hele Pladsen. Paa den ene Væg hang to udspilede Katteskind, midt paa den anden var der fastklinet et Billede af Christus paa Korset, hvorunder stod skrevet med rødt Blæk: »Ens Død er en Andens Brød, Anders Sillesen Hjembæk.« Under Billedet sad et lille Stykke Speilglas, bag dette en stor Redekam og et spraglet Fastelavnsris. Kohorn, Bunker af Been og trevlet Tovværk og gamle Klude laa spredte omkring paa Gulvet. Alt var tilrøget, smudsigt og modbydeligt i denne tre Alens Elendighed, som endnu fik et sørgeligere Præg ved det klare Sollys, der trængte ind igjennem den aabne Dør.

Kirsten sad paa et omvendt Deigtrug og flettede Halmsimer, da vi traadte ind. Det var en stor, mandhaftig Kvinde, med et gulbrunt Ansigt, lutter Rynker og dybe Folder, omkring Munden et graat, strittende Skæg og om Hovedet et broget Klæde, der samlede et mægtigt, graaligt Haar. Hendes sorteblaa Øine tindrede med en forunderlig, uhyggelig Glands.

Blicher og hun bleve strax gode Venner. Han bad om en Drik Vand, og Kirsten gik ud til Kjedlen

og bragte en fyldt Krukke tilbage, han bød hende et Kræmmerhus Kaffebonner, hun udbød i Taksigelser, han præsenterede hende Tobak af min Pung, Kirsten tog saameget, hun kunde holde i sine fire, sortebrune Fingre, puttede Røgtobakken i Munden og tyggede den med synligt Velbehag.

»Hvor stammer hun egertlig fra?« spurgte Blicher i Samtalens Løb.

»Ja, hvem veed det!« svarede Taterkvinden, »det skal være et klogt Burn, der kjender sin Slægt. Dengang An' Skusters kom ud af Huset i Viborg, søgte hun til de Andre og drev om blandt dem med Stav og Pose, saa gik hun ned i en Grøft bag Tarum Kirke, der fødte hun mig en Aften ved Solnedgang. Men naar min Fødselsdag falder ind, det veed jeg saa sikkert, som Sol staaer paa Himlen, det er den Dag, de holde Vorbasse Marked, for Abraham Musen tog mig og svøbte mig, det har han mange Gange fortalt siden. — Jeg blev født i en Grøft, og min Moder blev lagt i en Grøft, hende gravede jeg ned, da hun ikke kunde mere.«

Blicher sad paa Bordet med et Stykke Karduspapir i Haanden og skrev nogle Linier derpaa. Kirstens Ansigt fortrak sig til et Smil, der viste en Rad store Tænder, spidse og skarpe som et Rovdyrs. »Nei, se kun!« sagde hun, »nu sidder han der og skriver og skriver, saa gjør han en Bog om det, jeg kjender nok vor Fa'er fra Spentrup, men det bliver hans Sag, hvad jeg fortæller, kan Ingen sætte mig for.« —

»Er det sandt, hun har havt to Mænd?« spurgte Blicher, da hun fulgte os ud af Døren. Kirsten standsede, hun stod og betænkte sig lidt, derpaa vinkede hun ad Blicher, trak en Medestang ud fra Halmtaget og gik om bag Kaalhaven. Ved Diget laa en stor Bunke Lyng og Grene foran en Huggeblok. Kirsten ragede Lyngen tilside med Medestangen, underneden kom det gule Hoved af en Benrad tilsyne. »Dæ legger den væst,« sagde Taterkvinden triumferende. »Sie, huor En griin a Jer! — De æ aa de jennest, te han øuner no« (evner nu). Hun ragede Lyngen tilbage igjen og stillede Huggeblokken lige over Skelettets Hoved. Hvad hun mente dermed, fattede jeg ikke ret.

»Vi maa til at skrive en smuk Historie om den Kvind,« sagde Blicher, da han atter havde givet sig paa Vandring. »Hvor findes der en saadan Figur blandt alle vort Samfunds visne og slikkede Unger, om vi saa søge lige oppe fra Skagen og ned til Slesvig? Der burde i det Hele taget være fortalt noget mere om dette Folkefærd, som stavrer om mellem os, uden at vi ret agte paa det. — Skriv, skriv!« vedblev han, »De er yngre end jeg, — naar vi To ere døde, er der Ingen, som kan skrive om dem, for saa er Skøierne forsvundne, og der er Ingen, som kjender dem mere.«

Lidt efter kom Præsten fra Voldum kjørende imod os. Han skulde ud paa Skolevisitats og bad os om at tage op til Præstegaarden og blive der

Natten over. Blicher tog imod Indbydelsen, og vi gik videre.

»Nu maa vi bære os smukt og belevent ad,« sagde jeg til Blicher, da vi naaede Voldum, »og vise Præstefolkene, at det er sjeldne og fornemme Gjæster, de huse.«

»Det maa vi,« svarede Blicher med en ubeskrivelig Bevægelse af Haanden mod Næsen, — »frem for alt fornemme, hvis de ikke kan se, jeg er født til at være Kammerherre, maa de være ualmindelig tungnemme.«

Jeg rettede lidt paa Blichers Pynt, børstede Støvet af hans grønne Frakke, saa traadte vi ind i Præstegaarden.

Ovre ved Kostalden var der et Oplob af Karle og Piger, samlede om en ung Tyr, som havde slaaet sig løs og rendt det ene Horn af sig. Den stod nu med blødende Pande, gispende og brølende, medens de forbandt den.

»Der maa jeg over,« sagde Blicher. Han hivede lidt op i sine Benklæder og vadede dernæst ufortrødent gennem Vand og Søle over til Stalden.

Lidt efter saae jeg ham fra Vinduet som Hovedmand i Forsamlingen. Han stod i Skjorteærmer, han lo, han gav Raad, han lagde selv Bindet om Tyrens Pande, medens de Andre holdt den. Da han senere kom ind i Stuen, hvor Familien var samlet, gik Præsten hen til sin Datter, en ung og livsglad, lille Pige, tog Blicher ved Haanden og sagde:

»Her bringer jeg Dig en berømt og kjærkommen Gjæst, Johanne, en Mand, Du holder meget af, og som har voldet Dig megen Glæde, — gjæt saa hans Navn.«

Den unge Pige blev blussende rød, hendes klare og uskyldige Øine fæstede sig bly og undselige paa Blicher, som stod foran hende, smilende og rød af Anstrengelser, lidt tilstænket og ikke ganske frigjort for Blod og Haar efter den fuldbragte Operation. Hun anede ikke, hvem han var.

»Det er Blicher,« sagde Faderen, »Steen Steensen Blicher, din Yndlingsdigter, kjender Du ham saa?«

Johannes Aasyn udtrykte den dybeste Overraskelse. — »Steen Blicher!« gjentog hun langsomt og tvivlende, derpaa brast hun pludselig i Graad og løb ud af Stuen.

»Hos hende har jeg ingen Lykke gjort,« sagde Blicher leende. »Du kyste hende med dine lange Lovtaler.«

Senere ud paa Aftenen spurgte jeg Johanne, hvorfor hun var bleven saa bevæget ved at se Blicher.

»Jeg tør ikke sige det,« svarede hun forlegen. »De leer vist af mig, jeg er meget bedrøvet over, at jeg bar mig saa galt ad.«

»Siig det kun, De kan nok betro mig det, jeg fortæller ham det ikke igjen.«

Hun betænkte sig lidt og saae ned for sig. — »Blicher,« hviskede hun med Læber, der skjælvede

af Bevægelse, — »jeg har læst ham, fra jeg var en ganske lille En, jeg kan alle hans Digte udenad, jeg har ogsaa sat min egen Musik til dem. — Naar jeg var glad, tyede jeg til ham, han havde Ord for Alt, hvad jeg følte; naar jeg var bedrøvet, syntes jeg, han trøstede mig; hvad der var Godt og Smukt, forenede jeg i Tanken paa ham, — og nu iaften, — han der seer saa gammel, saa sløv, saa gyselig dagligdags ud, han ligner slet ikke mine Drømme.«

Jeg var træt og gik tidlig til Ro. Blicher blev siddende oppe hos Præsten og Forpagteren og drak Thevandspunsch og fortalte Jagthistorier. Hans Soveværelse var ved Siden af mit. Da jeg vaagnede næste Morgen og gik ind til ham, laa han halvpaaklædt, med Støvlerne paa, i Sengen. Lyset havde han ladet brænde, til det smeltede i Stagen og overdryppede det smukke Bordtæppe. En ny Bog af Præstens laa foran ham, dens uopskaarne Blade havde han, i Mangel af Kniv, sprættet op med Fingeren. Medens jeg søgte at rette lidt paa alt dette, sad Blicher overende i Sengen, gned sine Øine, saae sig omkring og smilede nok saa livsaligt.

»Forpagteren brygger en rigtig god Thevandsknægt,« bemærkede han, »men jeg troer alligevel ikke, de holde mig for en forklædt Kammerherre.«

Derefter gik Reisen videre. Vi kom ind paa Heden, hvor Alt var Lyng og Sand og brune Bakker, hvor Hjeilen fløitede sin Sørgesang og Ur-fuglen klukkede, medens den løb langs med de gamle Agerrener og gjemte sine Kyllinger for de

Kommende. Blichers Aasyn opklaredes, hans Skridt bleve længere.

»Her er min Kirke,« sagde han, »her har jeg drømt og jublet og grædt. Lad os sætte os ned, her er Gud tilstede. Mærker De den friske Luftning vesterfra? Det er Havet, som drager Aande. Histovre, hvor Solen glimrer og virrer, kommer Fammet (Luftspeilingen) frem, med smukke Træer, med Haver og Søer og rindende Floder, det er som en ung Kvindes Drøm, hvori Alt er lyst og rent og duftende; men desværre, efter Drømmen har Virkeligheden kun Sand og Støv og Smuds at byde hende. Derovre, hvor Veien gaaer til Viborg, har vi Hammershøj, ved den ligger der en stor Kampsten, som de kalde »Herrens Møde«, om den kan jeg en smuk Historie. Nu skal De høre:

Der boede en Herremand nede paa Fusingø, han saa en Dag en Pige og sagde til hende: — Du kan følge med op paa Gaarden, saa tager jeg Dig i min Tjeneste. — Det vil jeg helst lade være, sagde hun. — Du skal faa en god Løn deroppe, siger han, det kan Du lide paa, og kun lidt at bestille.

— Om I saa bød mig alle Guds Stjerner paa Himlen, fulgte jeg dog ikke med, svarer hun. Herremandens Ansigt blev blodrødt, det var Tegn paa Vrede, — naa, det gjør Du ikke, hvorfor?

— Fordi jeg holder af Christen Hammer fra Bjerregrav, han skal være min Husbond og Herre, naar Gud giver bedre Tider.

— Det vil vist vare længe, inden det kommer dertil, svarede Herremanden og red sin Vei.

Otte Dage efter sad Christen Hammer i Jern hos Birkefogden, anklaget for at have fældet en Raabuk i Herremandens Skov. Sagen lod sig ikke nægte, de havde været Tre om at gribe ham og seet ham fælde Bukken. Herremanden forlangte ham dømt efter Lovens Strengthed, og derved var Intet at gjøre. Birkefogden gik ned til Fusingø og bad for ham, det var hans Datter, Synderen skulde ægte. Han gik en Gang, og han gik to, tredie Gang tog han sin Datter med, og begge knælede ned udenfor Porten og bleve liggende der og bade om Naade, til Herremanden kom. — Hvad staaer der i Loven? spurgte den strenge Herre.

— I Loven staaer, at han skal lade sit Liv, siden han lagde Haand paa Eder, da I vilde gribe ham.

— Saa lade vi det blive derved, sagde Herremanden og kneb den grædende Pige lidt i Kinden. Jeg forlanger ikke mere. Man maa ogsaa være billig.

— Kan han ikke slippe med Bremerholms Jern for Livstid? spurgte den unge Pige ydmygt.

— Saa faar Du ham jo ikke til Husbond.

— Jeg beder jo ogsaa kun om, at hans Liv maa blive skaanet, svarede hun.

— Ja, staa nu op og gaa Jeres Vei, sagde Herremanden. Jeg skal paa Jagt med nogle gode Venner og gider ikke hørt mere paa den Snak.

Dommen blev da fældet, og Christen Hammer skulde rettes med Sværd, herude paa den store Kæmpegrav, hvor han havde begaaet sin Misgjerning. Saa blev Pladsen afpælet, og de skikkede Bud op til Mestermændene ved Klode Mølle, at han skulde komme med sit Sværd og rette Christen. — — Det er sandt!« udbød han pludselig, »om Klode Mølle veed jeg ogsaa en smuk Historie, det er bedst, De faar den først.« Og nu begyndte han at fortælle om Klode Mølle, trods alle mine Indvendinger.

»Der var engang en Papirskusk, der reiste fra Haraldskjær, han tog ind paa Klode Mølle for at blive der om Natten. Samme Kusk havde en styg, gammel Pudelhund, som holdt meget af ham og ikke kjendte større Glæde end at følge efter sin Herre. Kusken derimod brød sig ikke stort om den, da han skulde hjemmefra, lænkede han Hunden og sagde: Du bliver her, dit grimme Spektakel! Jeg vil ikke have Dig med. — Den Hund hed Sulten.«

»Sultan!« forbedrede jeg.

»Den hed Sulten, fordi den var saa tynd og slunken og ikke fik nok at æde. Derved bliver det. — Overfor Rimerslund saae Kusken Sulten ligge paa sin gamle Plads ved Bagsmækken i Vognen, den havde listet sig op, mens han var inde i Kroen, og laa og krøb sammen mellem Pakkerne. Kusken tog sin Pisk, jagede Hunden ned og blev ved at slaa efter den, til den løb tilbage mod Hjemmet. Paa hin Side Horsens var den der igjen, da luskede den langs med Hækken et Stykke bag efter Vognen

og stod af og til stille og saae saa bønligt hen efter Kusken, om han dog ikke vilde kalde og give den Lov til at følge med Vognen, som den var vant til. Da Kusken fik Øie paa Hunden, blev han vred.

Nu skal Du ske en Ulykke, sagde han, tog et Stykke Snor, bandt en stor Sten fast om Hundens Hals og kylede den ud i en Lergrav, Sulten gjorde ingen Modstand.

Medens han bandt Snoren fast, stod den og saae op paa ham med sine troskyldige Øine, om han kunde bære det over sit Sind at gjøre den Fortræd, den fulgte ogsaa villig hen til Leergraven, logrede med sin Hale og peb kun ganske sagte, da han kylede den ud. Derefter kørte Kusken videre. — Kort at fortælle, han kom til Klode Mølle, spændte fra og satte Hestene ind, men næste Morgen var han forsvunden, Ingen kunde begribe hvorledes. Der blev gjort Melding og søgt og søgt, og Alle talte om den Papirskusk, men han var ikke til at finde. Saa en otte Dage efter kommer der en lille Pige ind i Krostuen og siger: »Der er vist noget galt fat nede bag vor Toft, der hvor Grisene gaa, for der ligger en stor, sort Hund og hyler og hyler og har rodet Jorden op om sig og vil ikke bort. Forgangen saa jeg den, og igaar og idag ligger den der ogsaa, jeg har logret for den og givet den et Stykke af min Mellemmad, men den vilde ikke æde.« — Krostuen var fuld af Gjæster, alle gik de om bag Toften, der laa en Hund med et Stykke Strikke om sin Hals, saa mager og afkræftet, at den neppe

kunde reise sig, den saae paa de Fremmede og krøb sammen, som om den var bange for dem, saa klynkede den lidt, gav sig til at rode op i Jorden og snusede til Stedet. Bønderne gravede Jorden op, da de kom noget ned, fandt de Papirkuskens Lig. Kromanden havde slaaet ham ihjel og taget hans Tegnebog. Sulten døde paa hans Grav.

Naada, hvor var det saa vi slap? — Mestermanden blev hentet for at rette Christen Hammer, men Dagen før han skulde lade sit Liv, vilde hans Kjæreste endnu gjøre et Forsøg paa at røre den strenge Herremands Hjerte. Hun tog sine bedste Klæder paa, bandt sig et sort Baand om Halsen, klædte sin lille Søster paa samme Maade, saa gik de med hinanden i Haanden ned til Fusingø. Herremanden var hjemme og lod dem komme ind i Stuen.

Ellen kastede sig ned for hans Fødder og bad om, at Christen i det mindste maatte faae Lov til at leve Efteraaret ud.

— Det varer mig for længe, sagde Herremanden. — Til Marie Himmelfartsdag? tilføiede hun ynkelig. — Her kan Du se, hvor Du skulde have boet, hvis Du, Tosse! var kommen op til mig paa Gaarden, svarede han. Denne Stue skulde være din. Den næste med det grønne Betræk ogsaa. Der staar et Skab med de kosteligste Klæder fra min salig Kones Tid, den Engel! dem skulde Du have havt Lov til at vælge imellem og ligge paa Løibænk og ingen Ting bestille, saa lang Dagen var. Hvad! — — Naar jeg bliver stor, vil jeg komme herop,

sagde Ellens Søster, maa jeg det? Ellen holder af at vaske og bage og gaa i Huset, men jeg holder af at pynte mig og faae kjønne Klæder. — Herremanden smilede og saae paa Barnet. — Hvor gammel er Du? — Tretten Aar, men til Sankt Birgitte bliver jeg fjorten. — Aa ja! vi kan snakkes ved derom, naar den Tid kommer. Lad ham da leve, til Stæren derude i Lunden har holdt op at kvindre, det bliver til Sankt Hansdag; men saa heller ikke et Døgn længer. — Med den Besked gik de fra Fusingø. — — Siden vi tale saameget om Fusingø falder det mig netop ind, at det jo var derfra Jens Gylding stammede, han, hvis Haand visnede, fordi han slog sin Fader. Derom er der ellers en smuk Historie, kjender De den?»

Nei! men den kan vi faae en anden Gang. Lad os nu først blive færdig med Christen Hammer.»

»Det er bedst vi faaer den, mens jeg husker den,« sagde Blicher, »især da den er saa kort. — Jo, den Jens var en slem Knægt, som rendte efter Pigerne, forødte sit Gods og førte et lystigt Liv nede paa Nebbegaard. En Aften, da han havde Gilde hjemme kommer hans gamle Fader reisende op til Gaarden, gaaer ind i Borgstuen uden at mæle et Ord og tager Tappen af Ankeret, de sad og tømte, saa den røde Vin flød hen ad Gulvet. Jens blev vred og slog Faderen paa Øret. Gjæsterne lagde sig imellem dem, men gamle Gylling bad dem tie stille og gaa deres Vei. — Han kom til at slaa mig imod sin Villie, sagde han, det var ikke hans

Mening, men det vil blive ham et dyrt Slag alligevel. — Dagen efter begyndte Jenses Haand at visne og svinde ind, og Alt, hvad han tog fat paa visnede. Ulykken fulgte ham i Hælene, hans Kreaturer døde. Sæden slog fejl paa Marken, Græsset var som skoldet bort, og Folk, han kom i Lag med, vendte ham Ryggen og vilde ikke gjerne have med ham at bestille. Saa faldt det Jens ind, at han havde begaaet en stor Synd mod sin Fader; han klædte sig paa og red ned til Fusingø, hvor den Gamle boede. Han bankede paa Porten og bankede igjen, men Hr. Gylding lukkede Vinduet op og sagde: Gaa din Vei, der er Ingen hjemme. — Det gjentog sig nu paa en bestemt Dag i syv Aar. Hr. Gylding vilde ikke lukke op. Saa det ottende Aar gik Jens om Søndagen hen og satte sig paa en Sten udenfor Kirkedøren og raabte til Alle, som gik ind: Beder for Gudfaders Skyld Hr. Gylding om Naade for hans Søn. — Det gjentog sig ogsaa en Tidlang, tilsidst kunde han næsten ikke mere, men op til Kirken maatte han alligevel. Han saae daarlig og ringe ud og havde kun en gammel Vadmels Kappe til at hylle sig i, naar han slog den silside, kom hans syge Arm tilsyne, og da kunde de se, den var visnet lige op til Axelen. Engang ved Paaske-tid sad Jens igjen paa sin Sten udenfor Kirken, da talte Præsten om, at idag var det en Glædesfest, saa skulde vi tilgive dem, der havde syndet og gjort os Fortræd. Alle Folk i Kirken vidste nok, at hans Ord gjaldt den gamle Gylding, som sad i

sin Stol og bøiede sig ned, for at Ingen skulde se, han græd. Da Prædikenen var tilende, reiste han sig op og gik ud til Jens og rakte ham Haanden. Lidt efter kom de Begge To ind i Kirken og holdt hinanden i Haanden, og da havde den Gamle slaaet sin Kappe over Jens, for at Alle kunde vide, at nu var det bleven godt imellem dem; saa sad de i Stolen og saae paa hinanden, og Jens blev ved at holde fast paa sin Faders Haand, men Ingen af dem sagde noget. Da saa Gudstjenesten var forbi, stillede Menigheden sig i en lang Række udenfor Kirkedøren og hilsede, mens Jens og hans Fader gik forbi, siden fulgte de bagefter dem og sang Paaske-salmen for dem, lige til de kom til gamle Hr. Gyltings Port. Efter den Dag blev det bedre med Jens, han fik sin Helsen igjen, men den visne Arm kom sig dog aldrig.

Det var altsaa til Sankt Hansdag, at Christen Hammer fik Lov at leve. Han boede nede hos Birkefogden, som havde taget Jernene af ham, han vidste nok, at det ikke faldt Synderen ind at løbe bort. Ellen læste for ham, men Christen hørte sjelden rigtig efter. Han sad og saae sig om og vred sine Hænder. Næste Gang naar Lovet springer ud, hvor er jeg saa? spurgte han. Nu staar Bygget i Vip, naar det grønnes igjen, faar jeg det ikke at se. — Nu er der kun fire Uger tilbage, — nu kun fjorten Dage. — Saa græd de begge To.

I den sidste Tid havde Birkefogden viist sig forunderlig hemmelighedsfuld, han syntes ikke mere

at være saa bedrøvet over det, der forestod, det var, som om der pludselig vaagnede et nyt Haab i ham, men han udtalte sig ikke for Nogen. Tre Dage før Sankt Hansdag sagde han til Christen: Imorgen skal det være. Bered Dig til Døden. Christen forstod ham ikke, han tog sit Jern paa og bøiede Hovedet, men Alle undrede sig over, at Fogden vilde være strengere end Herremanden. Han lod Folk snakke, kaldte Stokkemændene sammen, og næste Morgen blev Christen sat paa en Vogn og kjørt ud til Kæmpegraven histovre. Ellen sad i Halmen foran ham og læste Salmer og Bønner for ham, men bag efter Vognen gik Mestermanden med sit lange Sværd paa Skuldren. Der havde samlet sig mange Mennesker om Toget, alle ynkede de Christen og talte ilde om Birkefogden. Han red foran paa en sort Hest, ganske langsomt, og sad og saae sig om til alle Sider, som om han ventede Nogen. Paa engang reiste der sig en Støvskey foran dem. Nede paa Veien mod Øst kom der et langt Ryttertog. Bønderne bleve jagede tilside, da det fremmede Tog kom nærmere. Fremmest i Toget red en høi Mand med Fjer i Hatten, mægtig og streng at se til og indsvøbt i en sort Klædes Kappe. Det var Kong Christian den Fjerde. Han drog omkring paa Gjæsteri, som det dengang kaldtes, og skulde nu op til Viborg og holde Ting der. Da Birkefogden med Synderen kom ham imøde, vinkede han ad dem, at de skulde holde stille, og spurgte, hvad her var paa færde. Birkefogden steg af Hesten,

tog sin Hat af og tiltalte Kongen knælende paa Jorden. — Det er en stakkels Synder, som skal lide sin Dom, fordi han forbrød sig mod vor strenge Herremand, svarede Fogden. — Hvad er hans Brøde? spurgte Kongen, han seer mig saa ærlig og godlidende ud og har en ung Kvinde til at læse Bønner for sig. Det er ikke noget daarligt Tegn. — Han har fældet et Dyr paa Herremandens Mark, sagde Birkefogden.

— Ja, og jeg har Ret til at dømme ham derfor, sagde Herremanden fra Fusingø, det staaer i Loven. — Det skal gaa til efter Lov og Ret, sagde Kongen. Drag afsted med din Synder. Vorherre være hans Sjæl naadig. — Men Birkefogden drog ikke afsted. Han blev liggende og strakte sin Haand op mod Kongen. — Der er en Ret, ældre end Loven, sagde han med høj og lydelig Stemme, som alle kunde høre. Fra gamle Dage har det været sagt, at naar kongelig Majestæt møder en Synder paa hans Vei til Døden, da kan Kongen udstrække sin Haand og lyse ham i Fred og Naade. Vil I gjøre det, vil I frelse ham, vil I gjøre en gammel Mand og hans Barn lykkelig, da skal I blive vel-signet af os, Herre Konge! og vi skulle bede for Jer alle vore Dage. — Christen Hammer knælede, Ellen knælede, og Birkefogden laa knælende. Kongen steg ned af sin Hest. Han smilede. — Siden det er Sagnet, og siden det er min Ret, der er ældre end Loven, saa lad os benytte den; tag Jernet af Synderen, han skal være fri og frels, og det Dyr,

han tog fra Herremanden, vil vi se at betale ham paa anden Maade.

Christen Hammer udstødte et jublende Skrig, Folket trængte sig i en tæt Kreds om Kongen, strakte Hænderne ud mod ham og kyssede Sømmen paa hans Kappe.

Birkefogden vidste nok, hvorfor han havde skyndt sig med at føre Christen ud paa Veien, netop den Dag, Kongen skulde komme.«

Det fortalte Blicher. Dagen var svunden, Solen sank ned i Vest; som en kjærlig Moder, der lyser Velsignelse over det Hjem, hun forlader, bredte den til Afsked sit varme Lys ud over Egnen, mere glødende og farverigt end før. Lyngbakkerne lignede, i deres rødviolette Skær, et stort Fløilstæppe. Mosen dampede, Kirkeklokken lød, en enlig Lærke sang oppe i den gjennemsigtige Luft. Alt var Ro og Fred.

Paa Høien stod den gamle Præst, støttende sig til sin Stok. Han havde skudt Brillerne tilbage over Panden og saae ud i Egnen. Det var ikke mere Fattigdommen, Affældigheden, Tilintetgjørelsen, dette Aasyn viste; hans Skikkelse syntes at gro iveiret. Det var Præsten, der stod i sit Tempel. Medens han tav og stirrede frem for sig, laa der et

rørende Udtryk af Alvor og Tungsind udbredt over ethvert af hans Træk. — Hvad tænkte han paa under denne dybe Tavshed? Var det en Lovsang, der lød i hans Hjerte, eller var det maaske et Klagesuk, fordi ogsaa han var en synkende Sol, i Begreb med at gaa bort og ikke mere at komme tilsyne?

